

Kamniški občan

Do prvega pomladnega dne je sicer še skoraj mesec dni, ki nam še lahko prinesejo oster mraz in sneg. A pomlad že nekaj časa naznanja svoj prihod, saj so se na sončnih rebrih razcveteli nežni zvončki, na leskovih cvetovih se že spreletavajo čebele in tudi sonce je v zadnjih dneh nekajkrat prav toplo posijalo.

Številke za razmišljanje

Regionalna zdravstvena skupnost je pred kratkim posredovala natančne podatke o izostankih z dela zaradi bolezni. Ker tudi v kamniški občini odsotnost z dela zaradi bolezni narašča, ne bo odveč, če statistično predstavimo bolezenske izostanke za prvih devet mesecev preteklega leta v občini in jih primerjamo z ostalimi sedemnajstimi občinami, ki sodijo v ljubljansko regionalno zdravstveno skupnost.

Globalna slika izostankov z dela zaradi bolezni v vseh občinah kaže, da ti izostanki naraščajo in da so se v lanskih devetih mesecih zaradi bolezni povečali tako stroški, ki jih krijejo delovne organizacije kot stroški, ki jih krijejo zdravstvene skupnosti. V

omenjenem obdobju je bil najobčutnejši porast izostankov z dela zaradi bolezni in nesreč izven dela, medtem ko so poklicna obolenja, nega družinskih članov in ostali bolniški izostanki ostali na ravni leta 1978.

Indeksi izostankov z dela zaradi bolezni kažejo, da so največji porast zabeležili v Hrastniku, sledijo Trbovlje, na tretjem mestu je Kamnik, za njim pa Zagorje, Vrhnika, Litija, Grosuplje, Ljubljana Šiška, Cerknica. V občini Ljubljana Moste-Polje so bolezenski izostanki ostali na poprečju leta 1978, v ostalih občinah, Logatcu, Kočevju, Ribnici, Domžalah, Idriji in ljubljanskih Center, Vič-Rudnik in Bežigrad, pa so bolniški izostanki upadli. Pri tem

je zanimiv podatek, da so zaposlitve najbolj narasle v občini Ljubljana Moste-Polje. V Kamniku je bilo leta 1976 10.486 zaposlenih, leto kasneje 10.507, leta 1978 je bilo 10.939 zaposlenih in lani 11.004.

Zanimiva je še ena primerjava. V ljubljanskih občinah Bežigrad, Šiška, Vič ter v cerkniški, domžalski, idrijski in vrhniški občini je bil odstotek bolezenskih izostankov zaradi nege družinskih članov, izolacije zaradi nalezljivih bolezni in spremstva večji kot pri izostankih zaradi nesreč pri delu in poklicnih obolenj. V občinah Grosuplje, Hrastnik, Kočevje, Ribnica, Trbovlje in Zagorje je razmerje ravno obratno, izenačeno pa je v občinah Ljubljana Moste-Polje, Kamnik, Litija in Logatec.

Statistični izračun pojasnjuje, da je bilo v kamniški občini v prvih devetih mesecih preteklega leta 6,1 odstotka izgubljenih dni zaradi bolezenskih izostankov. Veliko bolj zaskrbljujoč kot odstotek izgubljenih dni zaradi bolezni v vsej občini je porast bolezenskih izostankov v posameznih temeljnih oziroma delovnih organizacijah v kamniški občini: v Donit, TOZD Svit je bilo zaradi bolezenskih izostankov izgubljenih 9,1 odstotka delovnih dni, v Titan, TOZD 1 je znašal odstotek prav tako 9,1, v Stol, TOZD Kovinsko in tappecirano pohoštvo 8,1 odstotka, Kemijski industriji 7,8 odstotka, Donit, TOZD Trival 7,9 odstotka, Menini 7,7 odstotka, Stol, TOZD Sedežno pohoštvo kar 16,3 odstotka in v Tovarni usnja Utok 11,1 odstotka.

Ob teh številkah se prav gotovo velja ustaviti in jih temeljito pretehtati.

Tudi molk ima več odgovorov

Prvo zasedanje zborov občinske skupščine v letošnjem letu je prineslo vzpodbudno ugotovitev, da je s sejem izostala le peščica delegatov. Pričakovati bi bilo, da je do razveseljive udeležbe pripomogel dnevni red, ki je vseboval predlog dopolnitve k resoluciji družbenoekonomskega razvoja občine v letošnjem letu in ukrepih za uresničevanje resolucije ter v okviru teh tudi občinski dogovor o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka, poročilo o gradnji in financiranju centralne čistilne naprave, program dela zborov občinske skupščine, predlog družbenega dogovora o varovanju, urejanju, vzdrževanju in postavljanju obeležij revolucije in NOV, med pomembnejšimi predlaganimi odloki pa spremembe in dopolnitve odloka o komunalnih taksah v občini in osnutek odloka o splošnih pogojih in

vzajemnih razmerjih med etažnimi lastniki. Toda razprave in redka delegatska vprašanja, ki so se nanašala na omenjeni dnevni red takega pričakovanja niso izpolnili.

Spremembe in dopolnitve v resoluciji družbenoekonomskega razvoja občine v letošnjem letu, ki se nanašajo predvsem na rast skupne porabe ter rast osebnih dohodkov in skupne porabe v združenem delu so delegati sprejeli brez kakršnihkoli vprašanj ali razprav – če seveda izvzamemo obrazložitev predlagatelja dokumentov. Odgovora na delegatski molk sta lahko dva: ali so v vseh samoupravnih okoljih temeljito obravnavali vse spremembe in se z odgovornostjo in zagnanostjo že lotili uresničevanja, ali pa bomo morda čez čas ugotavljali, da velja drugi odgovor in so v samoupravnih okoljih dokumente obravnavali pre-

malo resno, a se bodo tega zavledli šele, ko bodo naleteli na težave. Pravi odgovor bo potrdil čas oziroma rezultati gospodarnosti v letošnjem zahtevnem, stabilizacijsko usmerjenem gospodarskem letu.

Tudi program dela zborov občinske skupščine po razpravi ni doživel bistvenih dopolnitev ali sprememb. Očitno tudi v letošnjem prvem polletju zbori skupščine ne bodo razpravljali o točki dnevnega reda, ki bi jo na zasedanje uvrstili na pobudo delegatov oziroma različnih samoupravnih okolij. Mar res ni tako pomembnih vprašanj, da bi odgovore nanje poskušali najti v delegatski skupščini. Najbrž so, le pravih pobud ni. In da je temu še vedno tako, dokazuje, da so o poročilu o gradnji in financiranju centralne čistilne naprave, delegati razpravljali zato, ker je naš izvršni svet zaradi vrste po-

manjkljivosti, nerešenih vprašanj financiranja in statusa čistilne naprave zahteval ponovno poročilo. Toda tako poročilo bi lahko in morali zahtevati delegati, toliko bolj zato, ker je bilo o čistilni napravi veliko resničnega in tudi izkrivljenega razpravljanja.

Razveseljiva je bila sicer nekoliko pozna pripomba delegacije kulturnega centra in kulturne skupnosti na predlog družbenega dogovora o varstvu, urejanju, vzdrževanju in postavljanju obeležij revolucije in NOV, ki je s tehtnim pojasnilom pripeljala do tega, da bodo zbori o tem družbenem dogovoru ponovno razpravljali, medtem pa naj bi se seznanili z osnutkom novega zakona o varovanju kulturne dediščine, ki bo drugače opredelil tudi omenjeno področje.

Precej manj razveseljiva pa je bila pripomba ene od dele-

gacij na osnutek odloka o splošnih pogojih in vzajemnih razmerjih med etažnimi lastniki, češ, da bi morali hišne svete obvestiti o omenjenem osnutku. Javna razprava o tem odloku se je pravzaprav šele začela in bo trajala do konca marca, osnutek odloka pa je bil že precej pred zasedanjem skupščinskih zborov objavljen v Kamniškem občanu kot posebna priloga. JANA TAŠKAR

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST KAMNIK

Predlog odloka o splošnih pogojih in vzajemnih razmerjih med etažnimi lastniki bo v javni razpravi do 31. marca.

Javno razpravo o predlogu odloka, ki je bil objavljen v Kamniškem občanu 28. januarja, bo vodila občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva.

● Občni zbori osnovnih organizacij ZS

Jasne in odločne besede delavcev

Občni zbori osnovnih organizacij ZS so se na območju občine Kamnik pričeli že decembra lani, preostali so bili v januarju. Žal je bilo nekaj občinskih zborov opravljenih v začetku februarja, kar ni v skladu z dogovorom.

Vse opredeljene naloge sindikata rešujemo vrsto let dokaj uspešno, zato moramo tudi v bodoče vztrajati, da se bodo delavci osebno odločali o vseh svojih neodtujljivih pravicah, pri tem bo treba še krepiti njihovo samoupravno zavest in odgovornost za družbeno smotrno upravljanje in gospodarjenje z družbenimi sredstvi.

Na splošno lahko ugotovimo, da so v OO ZS temeljito in dovolj kritično opravili

pregled dela preteklega mandata. Na osnovi dosedanjega dela, izkušenj in predstoječih nalog so si začrtali smernice za delo v naslednji mandatni dobi in konkretne usmeritve v letu 1980.

Občni zbori so potrdili, da ZS s svojim delovanjem utrjuje delavsko oblast, da postajajo delavci vse bolj odgovorni za upravljanje in gospodarjenje z družbenimi sredstvi. Vse bolj se zavedajo, da je dobro gospodarjenje odvisno od rezultatov dela slehernega delavca. Hkrati pa, da je utrjevanje družbenopolitičnega položaja delavcev osnovni cilj vseh članov sindikata. Ugotavljamo, da delavci na občinskih zbora zelo odkrito govorijo o proble-

mih, ki jih tarejo. Konstruktivne kritike in zdrave razprave pa bodo doprinesle k boljši in smotrnejši gospodarnosti, hitrejšemu razreševanju vseh problemov v DO in TOZD.

Če na kratko opišemo potek občinskih zborov osnovnih organizacij sindikata, lahko ugotovimo, da so bile razprave usmerjene v oceno poslovnih rezultatov v preteklem letu, nagrajevanje po delu, uresničevanje resolucije v letu 1980 in gospodarske stabilizacije, kadrovske politike in drugemu.

Na mnogih občinskih zbora so govorili o delegatskem sistemu in ugotavljali, da nam kljub velikim prizadevanjem ne uspe dovolj dobro poveza-

ti delegate in delegatsko bazo. Zato delegati v mnogih primerih sami odločajo o pomembnih zadevah, kar ni v skladu z družbenopolitično odgovornostjo delegatov.

Sprotno obveščanje delavcev, ki je osnova za demokratično dogovarjanje in aktivno sodelovanje v vseh razpravah, je bilo pogosto še pomanjkljivo, čemur bo potrebno v bodoče posvetiti več resnosti in osebne odgovornosti.

Večkrat so govorili tudi o medsebojnih odnosih, delovni disciplini, stanovanjski problematiki in podobno.

Ne samo pozabiti na prispevek, ki so ga dali sindikati

pri podružbljanju ljudske obrambe in družbene samozščite v akciji »Nič nas ne sme presenetiti«.

Le redko pa so delavci spregovorili o inventivni in ustvarjalni dejavnosti kot pomembnem dejavniku v razvoju proizvodnih sil. Še posebej, ker si vsi prizadevamo za stabilizacijo gospodarstva in vsesplošno varčevanje.

Pri nadaljnjih nalogah osnovne organizacije ZS na prvo mesto postavljajo skupno reševanje in utrjevanje proizvodne problematike, skrb za večjo produktivnost, vsestranska prizadevanja za gospodarsko stabilizacijo. Dogovorili so se, da bodo sproti ocenjevali rezultate

dela, posebej podrobno pa pri periodičnih obračunih. Pri tem je utemeljena zahteva, da bodo delavci sproti in resnično obveščeni o vseh dogajanjih v TOZD oz. DO, saj bodo le tako lahko vsestransko sodelovali. Sindikat bo moral aktivno sodelovati pri delitvi dohodka in osebnih dohodkov, združevanju dela in sredstev, na področju svobodne menjave dela, skrbi za izobraževanje delavcev, utrjevanju delegatskega sistema, doslednem izvajanju kadrovske politike, itd.

Seveda pri tem ne bodo smeli pozabiti na pereče življenjske probleme delavcev, ki v veliki meri vplivajo na razpoloženje in produktivnost dela.

● *Kako bomo delali v prihodnjem srednjeročnem obdobju*

Zasnova za oddelek elektronike

O kamniški Zarji v zadnjem času s posebnim prizvokom skoraj več govorijo v Ljubljani kot v Kamniku. Vzrok za to je tehten. V novi stavbi bežigradske skupščine je namreč nameščen prototip njihovega novega izdelka, signalna naprava za javljanje požara, ki je zasnova novega proizvodnega programa signalno varnostnih naprav oziroma oddelka elektronike v Zarji.

Toda, pojdemo raje po vrsti in najprej nekoliko predstavimo enovito delovno organizacijo Zarja, ki sicer šteje že sedemnajst let, a jo prav gotovo ne poznamo najbolje. V njej združuje delo 180 delavcev, ki so razporejeni v treh delovnih enotah: po šestdeset v enotah elektro in instalacije, petnajst v delovni enoti plesk; preostali delavci opravljajo skupne naloge in opravila. Že nazivi delovnih enot pojasnjujejo njihovo dejavnost; v Zarji opravljajo vseh vrst inšta-

lacijska in montažna dela, plekarska dela, nameščajo stekla ter izdelujejo in nameščajo protivlomne naprave. Lanskoletna realizacija je znašala okrog enajst milijard starih dinarjev, v letošnjem letu naj bi se povzpela na 13,3 milijarde dinarjev, dohodek naj bi se povečal za 24 odstotkov.

Seveda so tudi v Zarji v svoj letošnji gospodarski program vnesli stabilizacijske ukrepe in prizadevanja. Že v prvi program so zapisali, da bodo skušali kar najbolj varčevati z materialom. Dogovor o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka za osebne dohodke in skupne porabe pa je njihov gospodarski načrt postavil pred veliko zadrego. Ne bojijo se, da ne bi mogli enako skromno kot doslej trošiti reprezentančnih sredstev, precej več težav pa bo z varčevanjem pri dnevnica in kilometrinah. S svojo dejavnostjo Zarja pokriva ves ljubljanski ba-

zen, kar pomeni, da je okrog sto njihovih delavcev vedno na delu izven delovne organizacije. Odločili so se, da dnevnic za zdaj ne bodo zviševali. Osebnih dohodki so bili v tej delovni organizaciji že doslej odvisni od opravljenega dela, stabilizacijski ukrepi pa so botrovali odločitvi, da bodo poslej še bolj tekoče ocenjevali rezultate gospodarjenja oziroma opravljenega dela. Prizadelo jih bo omejevanje stroškov za propagando, saj so prav v letošnjem letu pripravili za trg že omenjeni novi izdelek, ki ga je traba potrošnikom, to bodo predvsem delovne organizacije in inštitucije, tudi predstavitelji.

Pa smo spet pri njihovem novem izdelku, protipožarni napravi, ki je skoraj v celoti izdelan iz domačega materiala. Preprosto lahko pojasnimo delovanje naprave: ko zazna dim, sproži alarmno napravo v delovni organizaciji ali v poklicni gasilski brigadi,

če je naprava opremljena z dodatnimi elementi. Prototip torej preizkušajo v bežigradske skupščine, v Zarji trenutno izdelujejo nulto serijo (10 naprav), v vsem letu pa naj bi jih naredili in tudi namestili kar sto. Ob tem velja zapisati le še to, da je naprava doslej vse preizkuse uspešno prestala in dobila pohvalo celo pri zahtevnih inšpektorjih.

Z novo napravo pa so povezana tudi nekoliko dolgoročnejša snovanja Zarje. Na sedanjem prostoru ob Kamniški Bistrici je delovna organizacija utesnjena, ne more se širiti niso prostorsko niti številčno. Zato so nestrno pričakovali odločitev komisije za urbanizem pri izvršnem svetu, ki je nedavno tega pozitivno odgovorila na ponudbo Zarje, da bi ob Korenovi poti odkupili okrog šest hektarov zemljišča za gradnjo novih delovnih prostorov, ki bi omogočili širjenje Zarje na osnovi danih možnosti in pogojev. V Zarji so se odločili za postopno gradnjo, tako da bi prvi del končali v letu 1982. Seveda pa gradnja novih prostorov ne pomeni, da bodo v Zarji v prihodnjem srednjeročnem obdobju bistveno spreminjali svojo dejavnost. Montažerstvo bo tudi v prihodnje njihova osnovna usmeritev, ki bi jo radi dopolnili tudi z lastno proizvodnjo, torej z izdelovanjem posameznih elementov, ki jih zdaj kupujejo pri drugih proizvajalcih. Spremljajoča dejavnost bo oddelek elektronike, začeli pa so tudi dogovore z Iskrro o poslovno tehničnem sodelovanju, za katerega je dovolj interesa v obeh delovnih organizacijah. Z realizacijo takega sodelovanja bi si v Zarji zagotovili trdnjšo osnovo za ustvarjanje dohodka, saj je zdaj njihovo delovanje še odvisno od zunanjih vplivov, predvsem od števila novih objektov, ki jih je treba ustrezno opremiti.

MURAD
HAMZABEGOVIČ

JANA TAŠKAR

Jasne usmeritve mladih v Graditelju

V temle prispevku želim opisati delo, uspehe, težave, množičnost v osnovni organizaciji ZSMS v Graditelju. Dejstvo je, da je delovanje mladih v gradbenih delovnih organizacijah precej težje kot v ostalih. Med vzroki so prav gotovo velika fluktuacija, raztresenost gradbišč, pa tudi prostorske in nekatere manjše težave povzročajo nerešene naloge mladincev.

Kljub vsemu navedenemu je dejavnost mladih v Graditelju živahna, vrste mladinske organizacije se povečujejo. Leto 1977 je bilo očitno pomembna prelomnica v delovanju mladinske organizacije v Graditelju, tako pri delu kot množičnosti in disciplini.

Lani sta dva izmed članov mladinske organizacije sodelovala na srečanju mladinskih organizacij gradbeništv Slovenije v Ljubljani, kjer so razpravljali o položaju, težavah in delu mladih v gradbeništvu. Naša osnovna organizacija je sodelovala pri sprejemu in spremstvu štafete

mladosti. Trije naši mladinci so se udeležili zvezne mladinske delovne akcije Morava 79, kjer so dobili priznanja. Spet drugi trije so sodelovali na republiški mladinski delovni akciji Kobansko 79, dva od njih sta dobila pismeni priznanji, tretji se je vrnil iz brigade kot udarnik. Vsi trije so sodelovali tudi pri postavljanju tribune za slovesnost ob 60-letnici SKOJ na Mali planini.

S prostovoljnimi delom so mladi uredili igrišče za mali nogomet na Bakovniku, ki ga zdaj uporabljajo skupaj z drugimi občani. Sploh je bilo za šport največ zanimanja. Mladinci Graditelja so sodelovali na vseh športnih tekmovanjih v organizaciji občinske konference in vedno dosegli lepe uspehe.

Naloge za letošnje leto so velike in jih bo treba dosledno uresničevati. Naša osnovna organizacija želi najprej skatati tesnejše in bolj poglobljeno sodelovanje z osnovno organizacijo sindikata in ZK, da bomo z njihovo

vo pomočjo lažje stopali naprej. Nič novega namreč ni, da tam, kjer partijska in sindikalna organizacije ne delata dobro, tudi delo mladinske organizacije upada.

MURAD
HAMZABEGOVIČ

JANA TAŠKAR

Izobraževanje pogoj za uspešnejše delo

Družbeni dogovor o kadrovski politiki v občini Kamnik dovolj jasno nakazuje prizadevanja celotne družbene skupnosti, da bi storili več za boljše izobražbeno strukturo zaposlenih v občini.

Posebno odgovornost ima pri tem Izobraževalni center Rudolfa Maistra oziroma Delavska univerza, ki je v ta namen tudi ustanovljena.

Znana je ugotovitev, da delovne organizacije na območju obči-

ne Kamnik zaposlujejo veliko število nekvalificirane delovne sile. Ne bi mogli trditi, da je struktura gospodarstva kriva za takšno stanje. Nasprotno, lahko rečemo, da sestava gospodarstva kot uvedba zahtevnejših tehnologij v delovne organizacije terja boljše kvalificirane delavce, ki bodo lahko sledili in obvladovali proizvodnjo.

Ker ni naš namen na tem mestu analizirati obstoječe stanje in iskati vzroke, raje pogledimo ene-

Izbira poklica

V teh dneh so zbrane že vse »želje« učencev 8. razredov osnovnih šol kamniške občine pri izbiri smeri srednješolskega izobraževanja. Med interesi učencev še vedno prevladuje želja po pridobitvi določene ravni izobrazbe, precejšnje število je takšnih, ki želijo izbiro poklica preložiti za nekaj let. V mislih imamo predvsem tiste, ki so se odločili za gimnazijo.

Iz zbranih podatkov se odražajo nekatere pomanjkljivosti pri usmerjanju mladih v poklice, saj pooblaščen strokovne službe pogostokrat ostajajo le na seznanjanju z novimi podatki o izobraževanju, na testiranju in evidentiranju prisotnih interesov za izobraževanje. Zaradi tega in zaradi preobrazbe srednjega šolanja v usmerjeno izobraževanje je predsedstvo konference mladih v vzgoji in izobraževanju OK ZSMS Kamnik sklenilo pripraviti skupno s šolami in s samoupravno interesno skupnostjo za zaposlovanje obisk delavcev iz združenega dela v šolah, s čimer želimo izpostaviti nekatere poklice, jih podrobneje predstaviti ter izpodbijati namišljenost o njihovi deficitarnosti. Prav pogosta odločitev za izobraževanje, ne pa izbira poklica za delo v delovni sredini, je namreč desetkrat vzrok za prepričevanje o dobrih in slabih straneh poklicev. Vpliv staršev in borba za predvsem lepši kruh

sta pri odločanju za poklic primarnega pomena.

Tako pripravljena akcija verjetno ne bo zapoznala, čeprav so obeti, da bodo učenci seznanjeni o možnostih za predvpis še konec marca. Oblikovan je že predlog mreže šol usmerjenega izobraževanja, pred potrditvijo na skupščini SRS je zakon o usmerjenem izobraževanju, kar vse je temelj za objavo razpisa za predvpis v smeri usmerjenega izobraževanja.

Oba dokumenta zato tudi časovno vplivata na dejanski predvpis in dajeta možnosti, da na podlagi obeh dokumentov zapolnimo vrzel v poklicnem usmerjanju. Živ prikaz poklica, obiski v delovnih organizacijah, svetovanje pri izbiri poklica mora biti temeljna sestavina poklicnega usmerjanja in s tem povezanega izobraževanja za delo.

Omejevanje predpisa in vpisa v smeri usmerjenega izobraževanja zato ne sme biti edino družbenoveljavno sito, s katerim se bodo spopadli učenci osnovnih šol. Premostitev težav je zato treba iskati tudi v kvalitnem in dolgoročnem svetovanju in prikazovanju poklicev – in ne bi bilo napačno, da bi za to ustrezno izrabili mladinske ure v šolah, ki so v učnem programu, pa pogosto tematsko zasedene z učnimi in drugimi problemi.

STANE ZARNIK

ga od redkejših svetlejših primerov.

Delovna organizacija AL-PREM Kamnik in Izobraževalni center Rudolfa Maistra Kamnik sta skupaj pripravila program izobraževanja za delavce v industrijskem podjetju Alprem. Program je prirejen tako, da slušatelji pridobijo splošna znanja, ki jih potrebujejo kot delegati v sistemu samoupravljanja, poseben poudarek pa je na osvajanju

znanj iz strokovnih predmetov, katerega potrebujejo pri opravljanju zahtevnejših del in nalog v procesu proizvodnje in montaže.

Namen našega sporočila je pozdraviti takšno daljnovidno odločitev, obenem pa spodbuditi druge delovne organizacije v občini, da pregledajo kadrovsko zasedbo in skušajo ugotoviti, ali ne bi bilo tudi pri njih potrebno tovrstno izobraževanje delavcev.

BL. J.

V spomin dr. Lavu Čermelj

»Profesor dr. Lavo Čermelj je bil vse svoje življenje trden, kremenit Slovenec in Jugoslovan, izjemno delaven in za svoj narod zavzet človek, vzravnana in dosledna, obenem pa skromna in trezna osebnost. Bil je plemenit, dober, resnicoljuben, obenem pa strpen in prizanesljiv.« Tako nekako se končuje članek v Delu, posvečen spomenu dr. Lava Čermelja.

Nekdanji še živeči člani prosvetnega in podpornega društva Tabor v Kamniku, takratni primorski emigranti, pa bi o njem kot človeku in mecenu primorskih Slovencev lahko še marsikaj dodali.

Malokdo ve, kako pogosto in rad je dr. Čermelj prihajal v Kamnik. Ne samo zaradi

planin, ki so ga vedno privlačile, temveč predvsem zaradi njegovih Primorcev, ki so bili organizirani v društvu Tabor.

Kot vodja manjšinskega inštituta v Ljubljani in načelnik publicističnega oddelka Zveze združenj političnih borcev iz Julijske krajine v predvojni Jugoslaviji je vedel za vse genocide, ki so jih fašisti izvajali nad Primorci. In kot tak nam je mnogo pomemben, njegova predavanja so nam bila v izredno pomoč in vzpodbudo.

Še lepši so bili naši skupinski izleti v Kamniško Bistrico, ki se jih je rad udeleževal: z avtobusom smo se peljali do Kopišča, nadaljevali pa peš, saj ceste še ni bilo. Vedno smo se vračali po pešpoti ter

veseli in zadovoljni izlet zaključili pod veliko hruško, ki še danes stoji na vrtu nekdanje restavracije Kumer.

Društvu Tabor je dolga leta predsedoval Alojz Peterlin-Bartog, Petruškov brat in velik prijatelj dr. Lava Čermelja. Na fotografiji, ki je nastala leta 1937 v Kamniški Bistrici, jih vidimo v sredini skupine.

Še nekaj moram poudariti. Ko danes gledam posamezne obraze na fotografiji skozi zamgljene štiridesetletne spomine, ugotavljam, da so bili vsi brez izjeme borci in aktivisti NOB že od prvih dni okupacije na Kamniškem in Domžalskem, do koder je segalo društvo Tabor.

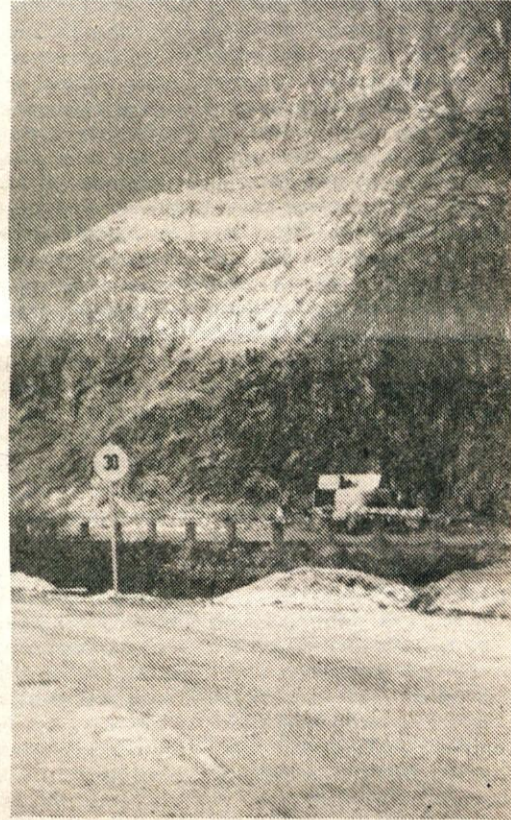
MARICA BREJC

Hiše so se umaknile cesti

V teh dneh so stroji porušili zadnje od dvajsetih hiš, ki so se morale umakniti zaradi gradnje dolgo načrtovane in težko pričakovane obvozne ceste v Kamniku. Fotografije, ki so bile posnete od začetka rušenja novembra lani do pred nekaj dnevi z Železnega mostu v Kamniku, zgovorno govorijo o opravljenem delu. Večja fotografija, ki smo jo posneli na začetku obvozne ceste na Duplici, pa nam lahko pričara podobo bodoče ceste, na kateri ne bo zastojev ob prometnih konicah in jeze na tovrnjake, ki zdaj vznemirjajo spomeniško zaščiteno mestno jedro. Takoj ko se bo vreme še nekoliko otoplilo, bodo stekla tudi dela, ki so pozimi zastala – in če ne bo nepredvidenih težav, se bomo še pred občinskim praznikom lahko popejljali po prvem delu obvoznice, ki bo stal okrog 140 milijonov dinarjev. (Fotografije: Mira Jančar in Jana Taškar)

Sedemkrat manj davčnih napovedi

Davek iz skupnega dohodka občanov plačujejo občani s stalnim prebivališčem v SR Sloveniji, ki v posameznem koledarskem letu dosežejo dohodek iz kakršnihkoli virov in ti presega vsakoletni mejni znesek, ki ga za zakonodajni Skupščina SR Slovenije. Za vsakega vzdrževanega družinskega člana se davčna osnova zmanjša za znesek, ki je vsako leto določen z zakonom.

Skupni čisti dohodek predstavlja skupen znesek osebnih in drugih dohodkov, zmanjšan za davek, ki se plačuje po zakonu o davkih občanov, kakor tudi za prispevke, ki se plačujejo iz osebnih in drugih dohodkov po veljavnih predpisih, samoupravnih sporazumih, družbenih dogovorih in samoupravnih splošnih aktih. V skupni čisti dohodek se ne štejejo npr. prejemki, ki predstavljajo povračila dejanskih stroškov (potni stroški, dnevnice, povračila stroškov prenočevanja itd.), obresti od hranilnih vlog in

javnih posojil, dohodki od katerih se ne plačuje davek iz avtorskih pravic, prejemki iz naslova zavarovanja, dobitki od iger na srečo, itd.

Za leto 1978 je znašal neoddavčljivi del osebnega dohodka 142.000 din, olajšava za vzdrževanega družinskega člana 34.000 din, za vzdrževanega otroka, motenega v telesnem ali duševnem razvoju pa 51.000 din.

Za leto 1979 je bil neoddavčljivi del osebnega dohodka določen v višini trikratnega povprečnega osebnega dohodka zaposlenih v gospodarstvu v republiki, ki je bil dosežen v prvih devetih mesecih leta 1979 in sicer 248.000 din. Olajšava za vzdrževanega družinskega člana pa se priznava v obliki neoddavčenega zneska v višini zajamčenega osebnega dohodka, ki je na ravni 60% povprečnega osebnega dohodka delavcev zaposlenih v gospodarstvu v republiki v preteklem letu in sicer 41.000 din.

Olajšava za vzdrževanega otroka, motenega v telesnem ali duševnem razvoju pa je zvišana za približno 50% in znaša 61.000 din.

Iz navedenega izhaja, da je namen davka iz skupnega dohodka zajeti le izjemno visoke osebne dohodke iz rednega delovnega razmerja. Torej opravlja funkcijo dopolnilnega davka in istočasno predstavlja realizacijo enega od osnovnih davčnih načel, načela enakomernosti, ki govori, da je vsak občan dolžan prispevati k kritju oziroma zadovoljevanju splošnih družbenih potreb po svoji gospodarski moči.

V občini Kamnik je bilo za leto 1978 vloženi 177 napovedi; od teh je bilo vloženi napovedi s strani občanov, ki samostojno opravljajo gospodarske in druge dejavnosti (obrtniki) 8 napovedi. Davek je bil odmerjen 55 občanom (od tega 8 obrtnikom) v skupnem znesku 226.619 din (od tega 174.043 din obrtnikom).

Najvišji skupni dohodek v tem letu je znašal 659.237 din, od tega 147.279 din iz rednega delovnega razmerja ter 511.998 din iz naslova patentov in tehničnih izboljšav, prijavil pa ga je dipl. ing. strojništva.

Za odmero davka za leto 1979 je bilo v roku in po poteku roka vloženi 24 napovedi. V tem številu niso zajeti podatki za obrtnike, katerim se davek odmerja kasneje in sicer po izvršeni odmeri davka iz dejavnosti.

Če primerjamo samo istovrstne podatke za leti 1978 in 1979 ugotovimo, da je bilo za leto 1979 vloženo približno 7-krat manj napovedi kakor za leto 1978. Davek bo odmerjen v višini 16.027 din kar znaša napram 52.576 din za leto 1978 zmanjšanje za približno 3-krat (indeks 30).

Najvišji skupni dohodek je bil prijavljen v višini 645.105 din in sicer iz naslova avtorskih pravic, ustvaril pa ga je dipl. ing. arhitekture.

Na podlagi zgoraj navedenih podatkov in podanih primerjev lahko ugotovimo, da davek iz skupnega dohodka z vidika financiranja splošne porabe izgublja na pomenu.

IVAN ROJC

»Fotografija« gospodarjenja

Kratka analiza podatkov iz obrazca IND-1 za mesec januar 1980, ki zajema 19 temeljnih organizacij združenega dela (nekaterih temeljnih organizacij in delovnih skupnosti ni mogoče vključiti) ponazarja trenutne značilnosti in težave v gospodarjenju posameznih delovnih sredin.

Splošno gospodarsko stanje ocenjuje kot dobro: Rudnik kaolina Črna, Titan – TOZD Livarna z obdelavo, Titan – TOZD Ključavnice in okovje, Titan – TOZD Orodjarna, Stol Duplica – TOZD Dopolnilni program, STOL – TOZD Tehnične storitve, Svilanit – TOZD Svila, ETA – Živilska industrija Kamnik.

Slaba preskrba z domačimi surovinami in materialom: Donit – TOZD Trival, Svilanit – TOZD Frotir, Mesto Kamnik.

Slaba preskrba z domačimi surovinami in materialom: Donit – TOZD Trival, Tovarna pogrebne opreme Menina, Svilanit – TOZD Frotir.

Težave z embalažo imajo v Svilanitu – TOZD Frotir.

Slaba oskrba s tekočimi gorivi: Stol – TOZD Sedežno pohištvo.

Upadanje naročil za domači trg: Lončarsko podjetje Komanda, Stol – TOZD Sedežno pohištvo in TOZD Tovarna ploskovnega pohištva, Tovarna usnja Utok – TOZD Usnjena konfekcija.

Upadanje naročil za izvoz: Donit – TOZD Trival, Stol – TOZD Tovarna ploskovnega pohištva, Stol – TOZD Kovinarstvo in tapicirano pohištvo.

Naraščanje neplačanih računov: Tovarna usnja Utok – TOZD Usnjarna in TOZD Usnjena konfekcija.

● **Poznate našo krajevno skupnost?**

S povezanostjo in delom nad probleme

Krajevna skupnost Duplica, ki šteje preko tri tisoč prebivalcev, se v zadnjem obdobju v naši občini najhitreje razvija. Okrog tovarne Stol in neznatnega števila kmetij, ki so tu samevale pred več desetletji, se je kraj vse bolj in bolj širil proti Kamniku, s katerim je danes popolnoma spojen. Tovarna Stol, ki daje kruh skoraj tretjini Dupličanov, še vedno predstavlja neločljivo jedro razvoja krajevne skupnosti.

Hitra stanovanjska gradnja pa že močno prerašča vse zmogljivosti infrastrukture, kar krajonom povzroča resne skrbi. Izgradnja osmih novih učilnic pri štiritirzredni osnovni šoli je le začasna rešitev prostorske stiske, kajti množično doseljevanje mladih družin vzpodbuja misel, da Dupličani potrebujejo popolno osnovno šolo in vrtec. Načrt, ki je že v letošnjem letu predvideval uresničevanje želja in potreb, pa bo brez dvoma zaradi gospodarskih težav in nujnih ukrepov varčevanja za nekaj časa odložen. Načrtovalci novogradnje pa so tudi nekatere druge prepotrebne družbene objekte v novem naselju na Bakovniku preveč zanemarili. Močno je čutili pomanjkanje servisnih delavnic za popravilo gospodinjskih strojev, ni čevljarja, moškega frizerja, otroških igrišč in še bi lahko naštevali.

Kljub pomanjkljivostim je bilo s pomočjo prizadevnih družbenopolitičnih delavcev v krajevni skupnosti, tovarne Stol, mladincev in nekaterih drugih krajanov v zadnjih nekaj letih precej narejenega. Poleg asfaltiranja nekaterih krajevskih cest in poti so z ureditvijo pločnika ob Ljubljanski cesti poskrbeli za večjo varnost pešcev. Tudi komisija za prometno varnost je med najaktivnejšimi v občini, saj so v preteklem letu temeljito proučili vse pomanjkljivosti na tem področju in poskrbeli za čim prejšnjo postavitev prepotrebnejših ter zamenjavo odslužbenih prometnih znakov. Z ureditvijo športnih igrišč, za katera je veliko prispevala krajevna skupnost, športno društvo Virtus, tovarna Stol in mladi s prostovoljnimi delom, je bil najboljše naložen denar, pravijo predstavniki krajevne skupnosti. Veliko zanimanje mladih za

športna udeleževanja preprečuje mladim zapravljanje dragocene časa po lokalih. Najbolj pa so se Dupličani razveselili nove telovadnice pri osnovni šoli, saj bodo v njej našli prostor za rekreacijo in razvedrilo domala vsi krajanje Duplice in okolice.

Na kulturnem področju, predvsem ob številnih prazničnih in drugih prireditvah, dajejo svoj pomemben prispevek duplički šolarji pod vodstvom prizadevnih učiteljev. Tudi oni so deležni velike pozornosti Stola, saj jim je pred nedavnimi delovni kolektiv podaril barvni televizijski sprejemnik, ki so se ga učenci in učitelji izredno razveselili.

V zadnjem obdobju je na Duplici ponovno zaživela dramska sekcija, ki jo vodi Franc Štebe, dolgoletni delavec Stola in prizadevni družbenopolitični delavec. Lani so s predstavitev Županove Micke poželi izreden uspeh in upajo, da jim bo tudi v prihodnje uspelo izpolniti potrebe po kulturnem življenju, ki so med Dupličani močno prisotne. Krivični bi bili, če bi pozabili pohvaliti vsestransko prizadevno 53-letno gasilsko društvo, saj so vsa dela pri izgradnji novega gasilskega doma opravili s prostovoljnimi delom. V njem so dobili potrebne prostore tudi za dejavnosti splošnega ljudskega odpora in civilne zaščite. V zadnjem času je lepo zaživela tudi knjižnica v kulturnem domu, ki jo je po načrtih arhitekta Mirka Romiha opremila tovarna Stol. Knjižnica, ki šteje 4270 knjig, je odprta enkrat na teden, najraje pa jo obiskujejo otroci.

V prihodnjem obdobju v krajevni skupnosti Duplica še veliko načrtujejo, čeprav vsega zaradi skromno odmerjenih sredstev ne bo moč uresničiti. Telefoni so še vedno svojevrsten problem, saj niti v prostorih krajevne skupnosti, niti v gasilci nimajo telefonske zveze. Upajo, da jim bo letos uspelo dograditi pošto in telefonsko centralo s 600 novimi telefonskimi priključki, saj se je ta načrtovana gradnja že kar preveč zavlekla. Osemindesetletni aktivistom, predvsem iz vrst Stolovih delavcev, bi se radi oddolžili s predstavitev spomenika izpred tovarne v park pred kulturnim domom. Sedanja plošča, ki jo je močno razjedel zob časa, jim prav gotovo ni v ponos. V kratkem bodo postavili streho na železniškem postajališču Bakovnik, okrog 700 tisoč dinarjev pa so namenili za ureditev javne razsvetljave. Krajane močno bode v oči tudi skrajno neurejen prostor pred blokom in vrtcem na Bakovniku, kjer je predvidena gradnja garaž. Seveda jih še marsikaj »bode«, da ne omenjamo hude nadloge, ki jo že več let povzročata smrad iz odpadne jame v neposredni bližini stanovanjskih hiš in blokov. Žal pa je v njej prostora vsaj še za dve leti in najbrž ne bo moč prej rešiti tega problema.

Med večjimi prizadevanji krajevne skupnosti, ki trajajo že precej časa, velja omeniti vključevanje novopriseljenih krajanov, predvsem v novem naselju stanovanjskih blokov na Bakovniku, v aktivnejše življenje in delo v krajevni skupnosti. To sta v razgovoru poudarila tudi Franc Prezelj, predsednik sveta krajevne skupnosti in Maksim Vukmir,

predsednik krajevne organizacije SZDL, ki menita, da novo naselje ne sme postati samo spalno naselje. Med novimi stanovalci je namreč veliko sposobnih in pridnih delavcev, ki bi s svojim delom lahko veliko pripomogli k večji povezanosti med »staro in novo« Duplico. To pa bi pomenilo tudi neprecenljivo okrepitev v prizadevanjih za reševanje skupnih problemov in doseganje zastavljenih ciljev krajevne skupnosti.

Tekst in fotografije:
MIRA JANČAR

V parku pred kulturnim domom naj bi stal nov spomenik v spomin 48 borcem in aktivistom NOB iz vrst Stolovih delavcev in krajanov Duplice.

Skupni načrti in cilji

Na skupni seji predstavnikov družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih organov ter delegatskih teles krajevne skupnosti Komenda, Moste in Križ smo obravnavali smernice skupnega nadaljnjega razvoja v letih 1981-1985 in sprejeli pomembna stališča, ki jih bomo v vseh treh KS vnesli v smernice posamezne KS in jih obravnavali ter potrdili na zborih občanov v teh dneh.

Osnovno šolstvo

V OŠ Komenda-Moste v Mostah je potrebno namudoma k obstoječi zgradbi prizidati objekt, ki bo namenjen za kuhinjo in razdeljevalnico malice. Tla v telovadnici je potrebno zamenjati, saj se zaradi drugačne namembnosti prostora parket vdira. V prihodnosti je ob izdelavi načrtov za prizidek potrebno pripraviti načrt, ki bi zajemal poleg kuhinje še razširitev telovadnega prostora, dodatne učilnice in stanovanja za prosvetne delavce. V ta namen je že odkupljeno zemljišče ob obstoječi šoli. Uredi naj se tudi centralno ogrevanje v šolskih blokhih v Komendi in Mostah. Za izvajanje telesne vzgoje bi bilo potrebno urediti tudi zunanja igrišča pri OŠ v Mostah (ob Pšati). Zemljišče je že v lasti šole.

Glede na problematiko osnovnega šolstva na OŠ Komenda so krajevne skupnosti Komenda, Moste in Križ v marcu 1979 pripravile analizo stanja, ki obravnava prostorsko problematiko na OŠ Komenda ter jo posredovali vsem pristojnim organom v občini. Enako stališče so delegati vseh treh KS posredovali tudi na skupščini izobraževalne skupnosti ter zasedanju zborov občinske skupščine oktobra 1979. Zaradi nastale prostorske problematike smo enotnega mnenja, da je nujno potrebno v srednjeročnem obdobju 1981-1985 pričeti z izgradnjo II. faze OŠ v Komendi, sicer bo potrebna tretja izmena pouka.

Infrastruktura

Cestno omrežje

Pospesi naj se priprava načrtov za obvozno cesto Križ-Moste in prouči možnost pričetka del v letih 1981-1985. Potreba je utemeljena zaradi povečanega tovornega in osebnega prometa, ki se navezuje na kamniško obvozno.

Kanalizacija

V skupnem dogovoru KS Križ, Moste, Kmetijsko-zemljiške skupnosti in Emone naj se razreši problem odvajanja meteornih voda iz Križa proti Mostam.

Vse tri krajevne skupnosti so zainteresirane, da bi v prihodnjem srednjeročnem obdobju pričeli s pripravami za izgradnjo kanalizacije iz Komende, Most ter Križa ter priključitev preko Topol na CCN v Študi. Potreben je dogovor z občino Domžale glede te priključitve v Topolah ter skupno planiranje izgradnje kanalizacije v letih 1981-85. Komunalni dinar naj bi s tem projektom čutili tudi v naših treh KS.

Pokopališče, mrliške vežice

Potrebno je izbrati novo lokacijo za pokopališče, saj bo sedanje v nekaj letih popolnoma zasedeno. Istočasno je potrebno pripraviti vso potrebno dokumentacijo za izgradnjo mrliških vežic, za katere obstaja vedno večja potreba.

Pripravljalni odbor, ki je bil ustanovljen pri svetu KS Komenda, naj skupno s Komunalno skupnostjo in komunalnim podjetjem pripravi ustrezne lokacijske rešitve ter idejno zasnovo pokopališča in mrliških vežic.

Storitve in obrt

Izražena je potreba po servisu za traktorje in kmetijske stroje, ki naj bi bil v Komendi (pri trgovini) ali v Mostah (kmetijski »institut«). V občini Kamnik in Domžale ni tovrstnega servisa in je ta potreba zagotovo dovolj upravičena.

Avtobusna povezava

Zaradi upravičenega negodovanja občanov, da smo z avtobusnimi prevozi zelo šibko povezani tako s Kamnikom kot z Domžalami oz. Ljubljano predlagamo krožno progo KAMNIK-KOMENDA-DOMŽALE-KAMNIK in ponovno že nekajkrat predlagano delavsko progo KAMNIK-KOMENDA-MENGEŠ-PRESERJE-DOMŽA-

LE-LJUBLJANA in sicer z odhodom iz Kamnika ob 5.20.

Zdravstvo

Zdravstvena skupnost, ZD Kamnik kot izvajalec zdravstvenih uslug, naj čimprej, najkasneje pa do konca leta 1980 usposobi zdravstveno ambulanto in ponovno uvede splošno ambulanto. Smatramo, da bo to pozitivno vplivalo na izid glasovanja za novi samoprispevek v prid novega zdravstvenega doma v Kamniku.

Centralno ogrevani prostori so na voljo v kulturnem domu Komenda.

Vodno gospodarstvo

Regulira naj se struga Pšate od Komende do Most (do mostu - od tod dalje je že regulirana).

Uredi naj se pešpot ob regulirani Pšati, ki naj bi povezovala Moste in Komendo.

Naredi naj se brv preko Pšate pri OŠ Komenda za pešce, predvsem za učence iz Gore in Križa.

Mladi so ocenili svoje delo

Spet se je čas prevrtil za eno leto in mladi iz Komende smo se zbrali na programski volilni konferenci svoje OO ZSMS. Konferenca se je udeležilo približno petdeset mladincev. V svoji sredini smo pozdravili predsednika KS Komenda Janeza Kimovca in predsednika SZDL Komenda Staneta Smolnikarja.

Na sestanku smo se pogovorili o delu OO ZSMS v preteklem obdobju in o nekaterih problemih, ki pestijo OO ZSMS Komenda. V preteklem letu je OO ZSMS Komenda z akcijami sodelovala predvsem s krajevno skupnostjo in SZDL. Tako smo predstavniki vseh treh organizacij obiskali najstarejše krajanke in jim izročili šopke. Na praznik dneva žena smo skupaj z OŠ Komenda-Moste in folklorno skupino »Iskra« priredili proslavo. Prav tako smo ob zaključku leta s skupnimi močmi razveselili najmlajše. Dogovorili smo se, da povabimo dedka Mrza in lutkovno gledališče iz Ljubljane. OO ZSMS pa je prispevala še skromna darila za otroke.

Državne, republiške in kulturne praznike smo počastili s proslavami. K sodelovanju smo povabili tudi OŠ Komenda-Moste in folklorno skupino »Iskra«. Ob prvem novembru smo SZDL, KS in OO ZSMS Komenda položili cvetje na grobove padlih.

Za razvedrilo mladih smo poskrbeli z nekaj plesi, na katerih sta igrala ansambla »Trgovci«

in »Amaro«. Z denarjem, ki smo ga zbrali na plesih, smo organizirali izlet v Planico in kupili smo pisalni stroj.

Na športnem področju smo se bolj malo udeleževali. Sodelovali smo na tekmovanju v košarki, ki je bilo pripravljeno v počastitev 750-letnice Kamnika. Udeležili smo se tudi nekaj tekmovanj za pokal OK ZSMS Kamnik.

Lani smo proslavili tudi 35-letnico požiga partizanske bolnišnice na Komendski Dobravi. OO ZSMS je organizirala očiščevalno akcijo v okolici bolnišnice.

Sodelovali smo tudi z vojašnico »Stane Žagar« iz Kranja. Ob dnevu JLA smo jih povabili na ples in jih obiskali tudi v vojašnici. Skupaj z njimi smo organizirali šahovsko srečanje.

Na konferenci smo se pogovarjali tudi o prostorskem problemu. OO ZSMS Komenda nima prostora, kjer bi se mladi lahko zbirali. Vsi sestanki in srečanja mladincev so potekali in še vedno potekajo v sobi prosvetnega društva, ki je bila do pred kratkim neogrevana. S predstavniki družbenopolitičnih organizacij in skupnosti smo se dogovorili, da bomo skušali urediti sobo, ki je poleg matičnega urada.

Glavna naloga v prihodnjem obdobju pa bo razširitev mladinske dejavnosti in dokončna obnove objektov partizanske bolnišnice na Komendski Dobravi.

DANI KU HAR

SKRB ZA STAREJŠE, ŽENSKÉ IN OTROKE

V krajevni skupnosti Duplica posvečajo precejšnjo skrb tudi ostarelim občanom, ženskam in otrokom. Ob novem letu obiščejo vse občane, stare nad 70 let z voščilom in skromnim darilom. Prav tako skrbno pripravijo vsakoletno praznovanje dneva žena. Letos bodo pripravili v kulturnem domu uprizoritev monodrame Lžika in zabavni večer. Dedek Miraz tudi na dupličke otroke ne pozabi. Ob pričakovanju zadnjega novega leta so si z veseljem ogledali otroški film in to obliko novoletnih otroških prireditev želijo Dupličani tudi v prihodnje obdržati.

PRILOGA ZA DELEGATE – PRILOGA ZA

Iz dela Izvršnih odborov SIS

IO Občinske izobraževalne skupnosti se je sestala 14. februarja

Odbor je obravnaval poročilo Zavoda SRS za šolstvo o stopnjah in problematiki vzgoje in izobraževanja v osnovnih šolah v občini Kamnik za šolsko leto 1978/79. Člani so menili, da je poročilo usmerjeno predvsem v iskanje problemov, ne govori pa dovolj o uspehih naših osnovnih šol. Ko so iskali vzroke za relativno visok odstotek učencev in slabe uspehe, so opazili, da imajo skoraj praviloma težave z učenjem učenci, ki se vozijo v šolo, in učenci, ki so prišli s šol s kombiniranim poukom. Ti učenci potrebujejo veliko pomoči učiteljev, je pa tako pomoč težko izvedljiva, ker šolam primanjkuje prostora za dolopolnilni pouk v času, ki bi bil primeren tudi za učence. Več pozornosti bo potrebno posvetiti tudi nadarjenim učencem. Razvijanje njihovih sposobnosti pomeni velik družbeni potencial. Šola bo morala vse bolj razvijati svojo dvojno vlogo – izobraževalno in vzgojno, kar ji narekuje tudi novi zakon o osnovni šoli.

Ob poročilu o delu Glasbene šole v Kamniku so ugotovili, da bo delovna skupnost šole pri urejanju notranjih odnosov potrebovala pomoč družbenopolitičnih organizacij. Svojo dejavnost bo morala povežovati z osnovno šolo, še posebej z njenim preraščanjem v celodnevno šolo.

Predlog cen programov vzgojnoizobraževalnih storitev v letu 1980 so v skupnosti oblikovali glede na merila za svobodno menjavo dela v občinski izobraževalni skupnosti, ki so jih člani izvršnega odbora prejeli v osnutku. Oba dokumenta bo obravnavala skupščina skupnosti, ki se bo sestala 28. februarja.

Skupščina občinske skupnosti otroškega varstva (13. 2. 1980)

Ker bodo glede na stabilizacijske ukrepe sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb v letu 1980 porasla največ za 16% v primerjavi z lanskim letom, bodo to spoštovali tudi pri otroškem varstvu. V občini Kamnik so se dogovorili, da sodi gradnja otroškega vrta na Duplici med prioritete naloge, zato so sklenili, naj se zaradi znižane mase bruto osebnih dohodkov prispevna stopnja za občinsko skupnost otroškega varstva zviša na 1,52%; prispevna stopnja za zvezo skupnosti otroškega varstva pa se zniža na 1,98% od bruto osebnih dohodkov za obdobje marec–december 1980.

Delegati so obravnavali cene dejavnosti v vzgojnoizobraževalnih organizacijah v letu 1980. Sprejeli so začasen sklep o višini ekonomske cene storitev v vzgojnoizobraževalnih organizacijah v občini Kamnik, ki bo začel veljati, ko ga bo potrdil ustrezen organ občinske skupščine.

Ko so delegati obravnavali predlog pravilnika o kriterijih in načinu sprejemanja predšolskih otrok v vzgojnoizobraževalni organizaciji občine Kamnik, so imeli veliko pripomb. To občutljivo področje je potrebno čim bolj normativno urediti, da ne bi prihajalo do nepravilnosti pri sprejemanju otrok v vrtec, kar so delegati uporabnikov že večkrat kritizirali tudi na sejah skupščine. Poseben odbor, ki so ga imenovali na seji, bo poskušal upoštevati čimveč pripomb in popraviti predlog pravilnika do naslednje seje skupščine.

Z gradivom za sejo so delegacije prejeli poročilo o udeležbi njihovih delegatov na osmih sejah skupščine, kolikor so jih imeli v tem mandatnem obdobju. Delegacija kmetov in Rudnika kaolina se nista udeležili niti ene seje, ene ali dveh sej so se udeležile delegacije Združenja samostojnih obrtnikov, Viator-TOZD hoteli in žičnice, Osnovna šola Komenda-Moste, TP Kočna, Tovarna usnja. Pohvale vredno udeležbo pa so zagotovile delegacije krajevne skupnosti Kamnik, Nevlje, Podgorje, Duplica ter delovne organizacije Titan, Stol, Kemijska industrija, Svila nit, Eta; od izvajalcev pa vzgojnoizobraževalni zavod Antona Medveda, osnovna šola Komenda-Moste ter občinska zveza prijateljev mladine.

Ker je bilo več sej skupščine komaj sklepčnih in zato samoupravno usklajevanje interesov resno moteno, bo potrebno proučiti predvsem vzroke slabega dela delegacij v temeljnih okoljih in morda tudi v delovanju interesnih skupnosti.

Skupščina občinske skupnosti socialnega skrbstva (18. 2. 1980)

Tudi občinska skupnost socialnega skrbstva se aktivno vključuje v prizadevanja za gospodarsko stabilizacijo. Finančni načrt skupnosti, ki so ga delegati obeh zborov sprejeli na seji, bodo povečali le za 12,1% v primerjavi z letom 1979. Delegati so določili prioritete naloge v letošnjem letu, ustanovitev centra za socialno delo in pridobitev prostorov za delo zakonske in predzakonske svetovalnice pa bodo prenesli v naslednje srednjeročno obdobje. Osebnih dohodkov delavcev, zaposlenih v strokovni službi skupnosti, se bodo lahko povečali za največ 15% v primerjavi z lanskim letom. Varčevalni ukrepi pa seveda ne bodo smeli okrniti družbene pomoči občanom, zato so delegati sprejeli sklep o valorizaciji družbenih denarnih pomoči in rejnini, dogovorili pa so se tudi o uskladitvi preživitvenih s povečanimi življenjskimi stroški.

V okviru dejavnosti občinske skupnosti socialnega skrbstva bo odslej deloval odbor za vprašanja borcev, v katerega so delegati imenovali Antona Smolnikarja, Francko Zika, Alojzijo Pančur, Anico Koderman, Danico Kropivšek, Slavko Žavbi. Odbor bo spremljal in organiziral pomoč udeležencem NOV, skrbel za vključevanje borcev v domove upokojencev, jim nudil materialno in drugo pomoč.

Udeležba delegatov na sejah skupščine je gotovo najosnovnejša dolžnost delegatov. Najbrže je vprašljiva kvaliteta dela delegacij in delegatov, če ne opravljajo niti te svoje dolžnosti in pravice. Najslabše sodeluje v delu zbora uporabnikov skupščine skupnosti delegacije kmetov, ki se ni udeležila niti ene seje skupščine od sedmih, kolikor jih je bilo v tej mandatni dobi. Le enkrat so se udeležile seje skupščine delegacije Kozorog Kamnik, Viator-TOZD hoteli in žičnice, Tovarna usnja, krajevna skupnost Moste; dvakrat pa Združenje samostojnih obrtnikov, Zdravstveni dom Kamnik, TP Kočna Kamnik, krajevna skupnost Srednja vas, krajevna skupnost Črna, krajevna skupnost Kamniška Bistrica, krajevna skupnost Tunjice. Med delegacijami zbora izvajalcev se je najslabše odrezala delegacija rejnikov in skrbnikov, saj se ni udeležila niti ene seje skupščine. Naj-

bolje zastopane pa so bile delegacije krajevnih skupnosti Kamnik, Nevlje, Tuhinj, Šmartno, obe delegaciji Titana, Kemijske industrije Kamnik, Svila nit, Svit Kamnik, Menina Šmarca, Eta, Občinske skupščine Kamnik, Osnovna šola Komenda-Moste; med izvajalci pa Dom upokojencev, Zavod za usposabljanje invalidne mladine, Društvo upokojencev in socialno humanitarne organizacije.

Temeljne sredine bodo morale posvetiti več pozornosti neodgovornemu delu svojih delegacij.

ODGOVORI NA DELEGATSKA VPRAŠANJA

Krajevna skupnost NEVLJE:

Krajevna skupnost Nevlje še ni dobila odgovora na prošnjo da bi cesto Zg. Vrhpolje (Soteska) – Poreber uvrstili med ceste I. reda. Ta cesta veže tri krajevne skupnosti: Črna (Gozd) – Sela pri Kamniku (Markovo) in Nevlje. Je usposobljena za promet z vsemi težkimi vozili.

Odgovor oddelka za gospodarstvo in finance

Ustrezna komisija pri izvršnem svetu pripravlja spremembo dosedanje odredbe o razvrstitvi cest I. in II. reda za celotno območje občine Kamnik. Predlog za razvrstitev omenjene ceste bo komisija upoštevala pri izdelavi osnutka sprememb kategorizacije občinskih cest ter ga predložila v obravnavo oz. sprejem izvršnemu svetu.

Konferenca delegacij ICRM, strokovne službe SIS in OŠ Frana Albrehta:

Zakaj se bo prispevna stopnja za občinsko izobraževalno skupnost znižala že v letu 1980?

Odgovor oddelka za gospodarstvo in finance

Občinska izobraževalna skupnost bo lahko ob znižani prispevni stopnji v letu 1980 izvedla osnovni in del dopolnilnega programa ter tako v celoti realizirala sedanji srednjeročni program. Osnova za izračun prispevne stopnje je sprejeti program skupnosti za določeno obdobje.

Delegacija Krajevne skupnosti MOSTE:

Kdo je odgovoren za zaščitno ograjo na mostu v Mostah, ki je nujno potrebna popravila?

Odgovor oddelka za gospodarstvo in finance

Dne 27. 12. 1979 je bil poslan dopis republiški skupnosti za ceste, da je kot upravljalca dolžna popraviti zaradi varnosti prometa in občanov poškodovano ograjo na mostu preko reke Tunjiščice. O tem jo bila obveščena tudi krajevna skupnost.

Delegacija Krajevne skupnosti SELA:

Vodovodni odbor Sela se želi registrirati in ima težave s KS Sela, saj ta noče potrditi pravilnika vodovodne skupnosti Sela, ker člani vodovodnega odbora nimajo števec za ugotovitev porabe vode. Sklenjeno je bilo, da vsak član vodovodne skupnosti prispeva letno 300 din (tristo din) za okvare vodovoda (samoprispevek), vendar sedaj pri plačevanju samoprispevka ni enotnosti. Predsednik KS Sela namreč ni za to, da bi plačilo samoprispevka nakazovali tudi šola, dvorana Kulturno-prosvetnega društva Sela, cerkev, župnišče in pokopališče, s čimer se ne strinjajo vsi člani – koristniki vodovoda.

Odgovor oddelka za gospodarstvo in finance

O sporu med vodovodnim odborom in predstavniki krajevne skupnosti Sela je strokovna služba za zadeve krajevnih skupnosti pri občinski skupščini že dalj časa seznanjena. O tem so se pogovarjali tudi na enem izmed sestankov sveta krajevne skupnosti Sela. Ob tej priliki je bilo predstavnikom vodovodnega odbora in sveta krajevne skupnosti predlagano, da spor medsebojno uredijo, saj je vodovod objekt komunalne skupnosti in ne le vodovodnega odbora.

Pravilnik vodovodnega odbora mora krajevna skupnost po predloženem izvedenem postopku po določilih odloka o javnih vodovodih v občini Kamnik, ki je bil objavljen v Uradnem vestniku Gorenjske št. 12/71 predložiti v soglasje Izvršnemu svetu SO Kamnik. Kot pojasnilo vodovodnemu odboru navajamo, da vodovodni odbor ne more mimo krajevne skupnosti reševati posameznih zadev, predstavniki krajevne skupnosti pa so zadolženi, da take spore rešujejo, za kar so dobili tudi napotke tukajšnje strokovne službe.

Komunalno podjetje Kamnik vozi gramoz iz KS Sela za posip cest. Gramoz vozijo po krajevni cesti I. reda Sela–Podhrška in naprej, uporabljajo pa ga za urejanje cest vseh krajevnih skupnosti v občini. Mnenja smo, naj Komunalno podjetje vzdržuje in popravlja ceste za vse kraje, ne pa le izključno za svoje potrebe. Oni namreč popravijo cesto preden njihovi tovarnjaki začno voziti gramoz iz bližnjega gozda. Prevozov je toliko, da tisto, kar so na cesti popravili, v nekaj dneh uničijo. V bodoče naj bi najprej zvozili pesek, kolikor ga potrebujejo in šele potem uredili ceste.

Na opozorilo krajanov, kako velik prah povzročajo na makadamski cesti v suhem poletnem vremenu tovarnjaki, komunalna služba ni reagirala. Vsa okolica je zaradi obilice prahu popolnoma onesnažena. Mnenja smo, da bi morali ceste v takem času med uporabo močiti. Želimo, da jih opozorite in nam pismeno odgovorite.

Odgovor oddelka za gospodarstvo in finance

Gre za občinsko cesto I. reda v dolžini 1500 m (vodi se pod št. 13.) Omenjena cesta je v upravljanju Samoupravne komunalne skupnosti občine Kamnik, za upravljalca pa je pooblaščen Komunalno podjetje Kamnik, in za vzdrževanje prejemajo določena sredstva. Z navedenimi sredstvi je Komunalno podjetje dolžno vzdrževati omenjeno ceste.

Titan Kamnik – TOZD 3 – Vzdrževanje in energetika

Prosimo za natančnejšo razlago ključa delitve stroškov 60–40%.

Odgovor Samoupravne komunalne skupnosti občine Kamnik

Osnova za gradnjo CCN Domžale–Kamnik in njeno velikost oziroma kapaciteto temelji na študiji odpadnih vod industrije mest Domžale, Kamnik in Mengeš, ki jo je v letu 1975 izdelalo Vodnogospodarsko podjetje Ljubljana Center za zaščito vode. Ta študija med ostalim obravnava količine posameznih uporabnikov ter kakovost posameznih odplak in na teh osnovah so bili izbrani parametri za dimenzioniranje Centralne čistilne naprave Domžale–Kamnik.

Vsekakor je študija dala tudi izhodišče za razmejitev sofinanciranja investicije, ki se je na teh osnovah delila 60% Domžale – 40% Kamnik.

Delegacija Živilske industrije Eta Kamnik

Ali so lastniki etažnih stanovanj izenačeni z lastniki hiš glede plačevanja davkov? (Kdaj se začne z izplačevanjem?)

Odgovor davčne uprave

Zakon o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 21/74, ter nadaljnje spremembe) kakor tudi občinski odlok o davkih občanov, katerega prečiščeno besedilo je bilo objavljeno v Uradnem listu SRS št. 7/77 določata, da je zavezan plačevati davek od stavb občan, ki poseduje stavbo, dele stavb ter stanovanja. Iz navedenega izhaja, da so lastniki stanovanjskih hiš ter etažni lastniki izenačeni glede plačevanja davkov.

Davka od premoženja, ki se plačuje na posest stavb, so začasno oproščeni prvi lastniki novih stanovanjskih hiš oziroma stanovanj in garaž, in sicer za deset let. Za prvega lastnika se šteje tudi tisti, ki je tako stavbo podedoval, vendar le v obsegu pravic, ki jih je imel prvi lastnik.

Oprostitev se prizna tudi za popravljene in obnovljene stanovanjske hiše oziroma stanovanja, če se je zaradi popravila ali obnove vrednost stanovanjske hiše oziroma stanovanja povečala za več kot 50%.

Doba iz prvega odstavka tega člena se računa od prvega dne naslednjega meseca po izdaji dovoljenja za uporabo stavbe oziroma od pričetka uporabe stavbe, če se stavba prične uporabljati pred izdajo dovoljenja. Če ob pričetku uporabe stavbe še ne ustreza osnovnim pogojem za bivanje, se doba do izpolnitve teh pogojev ne všteva v dobo oprostitve, kljub temu pa se davek za ta čas ne odmerja. Če obstaja dvom ali so izpolnjeni osnovni pogoji za bivanje, odloči o tem davčni organ na podlagi podatkov za stanovanjske zadeve pristojnega občinskega upravnega organa in krajevne skupnosti. Začasno oprostitev uveljavlja zavezanec z vlogo, ki jo vložijo pri davčnem organu. Oprostitev davka po tem členu se ne more priznati za stanovanjske prostore, ki se sezonsko ali občasno uporabljajo za počitek in oddih, pa tudi ne za poslovne prostore, četudi so sestavni del stanovanjske stavbe.

Zavod za usposabljanje invalidne mladine Kamnik

Zakaj pri gradnji obvozne ceste ob zavodu niso bili že prej

urejeni priključki na javno kanalizacijsko omrežje, saj naknadna izdelava priključkov (ko je trasa ceste že skoraj do konca izdelana) povišuje stroške celotnega projekta.

Odgovor Stanovanjskega in komunalnega gospodarstva Kamnik

Priključkov na primarno kanalizacijo v Novem trgu še ni mogoče izvesti, ker je potrebno cestišče predhodno utrditi (zviibrirati).

Delegacija skupnosti kmetov za ZZZ

Zakaj morajo kmetje plačevati od litra goriva za kmetijske stroje prispevek za ceste, saj stroje uporabljajo izključno v kmetijske namene. Najnovejša podražitev dieselskega goriva je še dodatno povečala stroške kmetijske mehanizacije.

Odgovor oddelka za gospodarstvo in finance

Prispevek za ceste je zajet v ceni dieselskega goriva, te cene pa določa zvezni izvršni svet.

Kooperanti-perutinarji predlagajo SO Kamnik in IS, naj intervencira pri podjetju Petrol za nabavo kurilnega olja za vzrejo piščancev. Na področju SO Kamnik je 8 perutnarjev, ki letno vzredijo ca. 800.000 kg piščančjega mesa, kar je dvakrat več od celotnega odkupa govedi na tem območju. Brez kurilnega olja ta dejavnost v bodoče ne bo možna.

Odgovor oddelka za gospodarstvo in finance

Po podatkih TOZD Kmetijska kooperacija je za nemoteno proizvodnjo perutninskega mesa potrebno zagotoviti 65.000 litrov kurilnega olja. Glede na ugotovljene potrebe bo izvršni svet posredoval pri Petrolu, da bi potrebne količine kurilnega olja zagotovili.

Predlagamo, naj se na območju SO Kamnik uvede umetno osemenjevinjevin, saj bi s tem povečali zanimanje za prirejo kvalitetnih mladih puskov-odrojkov.

V kolikor to ni zvedljivo na celotnem kamniškem območju, naj se omogoči na območju krajevne skupnosti Volčji potok in Šmarca, ker je domžalski osemenjevinjevin pripravljen opravljati to dejavnost.

Odgovor oddelka za gospodarstvo in finance:

Predlog bomo posredovali Kmetijsko zemljiški skupnosti in Veterinarskemu zavodu.

Zbor delovne skupnosti skupnih služb SIS pri občinski izobraževalni skupnosti Kamnik

objavlja prosta dela in naloge

ADMINISTRATORJA

za določen čas (nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom)

Pogoji:
– dveletna administrativna šola
– 1 leto delovnih izkušenj

Nastop dela možen takoj ali po dogovoru.

Kandidati naj pošljejo ponudbe v 15 dneh po objavi na naslov:
Skupne službe SIS pri Občinski izobraževalni skupnosti Kamnik, Kamnik, Titov trg 9.

Zgodba preprostega človeka

Večer je čas, ki pomeni za večino ljudi odhod k počitku. Prepuščajo se svojim sanjam in si tako oddahnejo od napornega dne. Zvečer se nihče ne ve, kaj ga čaka naslednji dan, kaj lahko pričakujejo od njega in končno, ali ga bodo sploh dočakali. Toda človekovih večerov je v življenju toliko, da nima časa in bi bilo tudi brez smisla premišljevat, kaj bo počel v vsakem naslednjem dnevu posebej. Tudi Mihael ni premišljeval, kako bo preživel naslednje dni. Tudi on je zaspal brezskrbno in se prepustil sanjam.

Danes se spominja nenadnega in strašnega poka, ki je prekinil njegove običajne sanje, nato pa se je zopet pogreznil v temo in spanje. Le, da se tega večera ne spominja in je njegovo življenje zanj od tistega trenutka zavito v skrivnost, samo tistega groznega trenutka se spominja, ko je počilo...

Mihael ni premišljeval, kaj bo poleg svoje redne zaposlitve še počel tisti dan, čeprav je mogoče hotel obiskati svoje slovenske prijatelje v Nemčiji. Prometna nesreča mu je vsaj za nekaj časa onemogočila delo in načrte za prihodnost.

In zakaj se je Mihael Slevac iz Stahovice odločil odpotovati v tujino, tako daleč od svojih domačih in prijateljev?

»Bil sem brez kvalifikacije, vendar sem si želel izpolniti svoje znanje in tako priti do boljšega zaslužka. V časopisu sem prebral oglas neke nemške firme, da želi zaposliti več naših delavcev v Nemčiji. Pri tem so bili postav-

ljeni še določeni pogoji; vsak delavec je moral opraviti tečaj in se tako polkvalificirati.«

To je bilo za Mihaela odločilno. Odšel je v Kočevje, kjer je opravil tečaj rezkalca. Tu se je zadržal pol leta, potem mu je nemška firma uredila potrebne dokumente za potovanje. Leta 1970 se je odpravil v ZR Nemčijo. Najprej se je naselil v Frankfurtu, kjer je delal eno leto. Potem so mu njegovi slovenski prijatelji ponudili boljši zaslužek v Ravensburgu, kjer je ostal vse do usodnega dne. Tu so skupaj s kolegi hodili po zgradbah, kjer so montirali okna.

Rad spet bi z gore gledal svojo rojstno vas, tamkaj hišica stoji očetova, na njo imam lep spomin na mlade dni. Večkrat misli mi hitijo v dolino lepo med gore, ob reki Bistrici v dolini Kamniški imel sem lepe mlade srečne dni. Morda izpolnila se bo želja, da zdrav prišel bom v rojstno vas, spet se slišala bo pesem fantovska, ki me bo spominjala mladih dni.

Mihaelovo veliko veselje je bilo tudi igranje harmonike, s katero se je predstavil po številnih gostilnah, predvsem tam, kjer je bilo veliko Slovencev, ki so mu zelo radi prisluhnili. Priljubljen pa ni bil le zaradi svoje harmonike, temveč tudi zaradi njegove vesele narave in vedno nasmejanega obraza, ki ga naši zdomci še kako pogrešajo. In tako jim je bil vedno dobrodošel. Tudi tisti zadnji večer, ko so se poslednjič na nemškem odmevali akordi njegove harmonike. Zgodaj zjutraj sta se s prijateljem odpeljala domov. Mihael je dva dni prej prodal svoj avto, zato ga je prijatelj peljal domov. Mihael je sedel zraven njega in dremal. Potem je počilo. »Od tistega trenutka dalje«, mi je pripovedoval, »se ničesar več ne spominim. Vse, kar se je potem dogajalo z menoj, so mi povedali prijatelji. Tudi danes sem še brez spomina in zelo pozabljiv.«

Njegov prijatelj Lojze, ki je šofiral, ni bil kriv. Peljal je skozi križišče in voznik, ki je ravno tako pripeljal v križišče, vendar z nasprotno ceste, je spregledal STOP znak in trčil. Posledice ne-

sreče so bile veliko hujše, kot je kazalo na začetku. »Imel sem dve operaciji na glavi, popolnoma sem izgubil spomin. V koleno so mi vstavili plastiko in težko hodim brez bergel. Imam še vedno slabe reflekse in večkrat se me loteva huda vrtoglavica.

Vendar sem se počasi vdal v usodo, da ne bom nikdar več popolnoma zdrav. V teh šestih letih pa nesreči sem se sporazumel sam s seboj, da bom živel v prihodnosti nekoliko drugačno življenje od drugih. Nekoč sem rad zahajal v planine, smučal, igral hamoniko. Danes tega ne zmorem; čeprav harmoniko še igram, nimam pravega veselja zanj. Skoraj vsi moji prijatelji so me zapustili.«

– Tudi tisti Slovenci, s katerimi ste preživljali dni v tujini? ga prekinem.

»Ne, tisti so mi ostali zvesti tovariši. Čeprav so še tako daleč, me obiskujejo. Tudi dopisujem se z njimi. Mislim, da brez njihove pomoči danes ne bi živel. Posebej je zame poskrbela neka mariborska družina, ki je imela tam gostilno. Bili so mi v oporo in mi nadomestili očeta in mamo«. Kljub nemški invalidski pokojnini, Mihaela najbolj zanima življenje v prihodnosti, ki bi ga

rad z nekom delil: »Zelo rad bi si ustvaril družino, posebej zdaj, ko sem s pomočjo staršev, katerima sem nadvse hvaležen, kljub boleznim zgradil hišo.«

Kljub načetemu zdravju ga veselje do glasbe ni minilo. »Še vedno rad prisluhem glasbi, redno kupujem kasete in poslušam radio. Zelo se nasmejem neuničljivemu Tofu, ki tako lepo 'obere' naše napake, v gospodarstvu, politiki ipd. Tudi televizijo gledam in zdaj komaj čakam na novice iz olimpiade v Lake Placidu, kamor je odpotovala tudi naša smučarska reprezentanca.

Zelo si želim, da bi dobili v Stahovici telefon, ker bi tako veliko lažje navezoval stike z zunanjim svetom, kamor zaradi zdravja težko odhajam.«

Take so želje tridesetletnega Mihaela Slevca iz Stahovice, ki je kljub svojim mladim letom že okusil neusmiljenost življenja. Kma'lu je lahko spoznal, kako resničen je pogovor: »Prijatelja spoznaš v nesreči.« Najbrž bi bilo bolje, če zanj ta pogovor ne bi veljal in bi mu vsi ljudje, ki so se mu nekoč izdajali za prijatelje, postali resnični prijatelji, ljudje, ki jih posebno zdaj najbolj potrebuje.

MATEJA GRILJC

ETA – živilska industrija Kamnik

potrebuje za opravljanje svoje dejavnosti

večje število delavk

Osebnih dohodkov od 5.000 do 6.000 dinarjev
Vse zainteresirane vabimo, da se zglasijo v kadrovskem oddelku delovne organizacije, kjer bodo dobili tudi podrobnejše informacije.

Zahvala

Ob nenadomestljivi izgubi

Jelene Kuret

(roj. Juvan) se zahvaljujemo sodelavkam in sodelavcem KIK, DPD Solidarnost, posebej pevkam in zborovodji Viktorji Mihelčiču, sosedom in znancem, ter vsem, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč.

Zalujoči:
mož Peter, sinova Gorazd in Iztok

V Kamniku, 15. februarja 1980

Črna pika

Ob nedavnem kulturnem prazniku je Kulturna skupnost Kamnik izdala ne preveč ličen plakat (ob to se niti ne bi spotikali!), ki je bil poleg risbe in teksta »okrancijan« z nekaj prav nekulturnimi (beri slovničnimi!) cvetkami. Morda bi res kdo verjel, da se je tiskarski škrat spet enkrat blagovolil nagajivo sprehoditi pod oboki tiskarne in nesramno hudomušno zamenjati črko »m« s črno »n« v besedi simfonični, tako da smo dobili naenkrat »sinfonični orkester«.

»Stvaritelj« tega teksta se nekaj spozna tudi na akcente, samo očitno ne ve, kdaj »leži črtica v levo in kdaj v desno« oziroma kdaj krativec in kdaj ostrivec. Tako je dirigent Tomaž Habé

nehote dobil novo »zvočno pritliklino« svojega primka: namesto širokega kratkega »e« dolgi ozki »é«.

Kaj bi – oprostimo škrtu poredne prste! In kaj bi se grizli zaradi akcentske zmešnjave, saj so bile še bolj zamotane v pomembnejših »na ogled razstavljenih« tekstih.

Ampak, da se Izobraževalni center v Kamniku imenuje po Rudolфу Maystru (napisano s črno »y« namesto »i«) – to pa je tudi za škrtu preveč! Zagotovo se je general Vojanov pošteno obrnil v grobu, marsikomu se je ob pogledu na to malo, a trpko »rožico« enako storilo: še tisto, kar nam je tako znano in domače, nekateri radi po tuje zavijejo. Pa čeprav smo na plakatu...

SONJA HRIBOVŠEK

Poceni prodam rabljeno, dobro ohranjeno pomivalno mizo z dvema koritoma in odcejalnikom iz nerjaveče kovine, električni štedilnik in hladilnik. Informacije na telefon 831-659 od 16. do 19. ure.

Takoj kupim zemljišče z možnostjo pridobitve gradbenega dovoljenja ali manjšo hišo z nekaj zemlje na sončni legi. Ponudbe na uredništvo Kamniškega občana, Kamnik, Japljeva 6 pod šifro »Takoj gotovina in kredit«

• Vloga psihologa pri varovanju delavčevega zdravja

Kdo je odgovoren za zdravljenje

Zahtevna proizvodna struktura našega gospodarstva, porast izostankov z dela zaradi bolezni, pogoste težave pri zaposlovanju novih delavcev... in še bi lahko naštevali vzroke, ki so narekovali odločitev, da bodo v nekaj zaporednih številkah, torej v nadaljevanjih, objavili strokovni prispevek o vlogi psihologa v procesu varstva delavčevega zdravja pri njegovem delu v posebnih pogojih dela. S tem naj bi marsikomu pregnali tudi pomisleke in negotovost, če je treba stopiti v dispanzer za medicino dela, prometa in športa v našem zdravstvenem domu.

Zadnjih pet let je v Dispanzerju za medicino dela, prometa in športa v Zdravstvenem domu v Kamniku vključena tudi psihološka služba. V tem času smo si prizadevali opremiti psihološko ambulanto z diagnostičnimi sredstvi, jo kadrovske usposobiti in uvesti sistematičnost v njeno delovanje. Ta služba se še vedno srečuje z različnimi težavami, vendar se stanje izboljšuje.

Občani pogosto enačijo vsaj v svoji predstavi napotnico za psihološki pregled s tem, da zdravnik ali kadrovnik, ki želi to obravnavo, sumi v delavčev »normalnost«. A ni tako. Pojasnjevanje zahteva preveč časa, da delavec razume namen psihološke obravnave, saj drugačne ni moč pričakovati njegove polne angažiranosti v obravnavi, ki jo psihološki pregled zahteva.

Taka angažiranost je pogosto delavcu neobičajna, ker je od zdravniških pregledov ni vajen: npr.

v zdravniškem pregledu je najobičajnejše pričakovanje popolno podrejanje zdravnikovim navodilom. Ne gre za to, da zdravnikovih navodil ne bi bilo potrebno izvajati, pač pa za to, da mora ta novodila pacient tudi razumeti, jih sprejeti kot svoja. Razumeti mora, zakaj sme ravnati in urejati svoje življenje tako in ne drugače. Tako nastane vprašanje, kdo sprejme npr. terapijo: zdravnik (ki jo v vsakem slučaju predlaga) ali bolnik, in koliko je za ozdravitev ali neozdravitev odgovoren zdravnik in koliko bolnik (mnogo zdravih ostane doma neuporabljenih, nekaterih receptev ne uporabijo in človek bi pomislil, da so mnogi prišli k zdravniku, da bi jih vendar nekdo razumel, ne pa po zdravila).

Vsekakor pa ni moč sprejeti nobenih preventivnih ukrepov, če jih ne sprejmejo in če ne sodelujejo občani. Medicina dela pa je predvsem preventivna služba. Tako se psihološka služba v me-

dicini dela srečuje z mnogimi težavami vse od pedsodkov do težej, ki naj privedejo do sodobnejšega odnosa do lastnega zdravja in prizadevanj zanj. Zato se mi zdi potrebno pojasniti novo funkcijo družbenega prizadevanja za ohranjanje zdravstvenega stanja aktivnega prebivalstva. Da bi bilo razumljivo prizadevanje psihološke službe, ki je sestavni del strokovnega teama medicinske dela, je potrebno vsaj grobo opredeliti prizadevanje in način funkcioniranja celotnega dispanzerja za medicino dela, prometa in športa v Zdravstvenih domovih.

V Sloveniji skrbe za zdravje zaposlenega občana obratne ambulante in dispanzerji za medicino dela, prometa in športa. Njihova skrb je preprečevanje poklicnih obolenj in poškodb, zgodnje odkrivanje obolenj, ustrezna terapija in profilaksa. V medicini dela se prepletajo preventivna prizadevanja s kurativnimi v najširšem pomenu. Če se že ne da preprečiti nesreča ali obolenja, je treba posamezniku pomagati razrešiti njegove težave, ga usposobiti za aktivnost, za delo do največje možne mere. Cilj prizadevanj teama v medicini dela je izboljšati zdravstveno stanje zaposlenih, ga ohranjati, nadaljšati njihovo delovno aktivnost, zmanjšati absentizem ter s tem prispevati k dvigu življenjske ravni in ekonomskega stanja naše

družbe (veča se produktivnost in zmanjšujejo izdatki). Zdravje posameznika ne pomeni le odsotnost bolezenskih znakov, ampak »maksimum psihične, fizične in socialne blaginje«, kakor ga je opredelila Svetovna zdravstvena organizacija.

Tako pojmovano zdravje zasledujemo v psihofizioloških pregledih (pred nastopom službe in obdobjih zaposlitvah) zaposlenih, zlasti tistih, ki delajo v posebnih pogojih dela, kakor to določajo veljavni predpisi. Cilj teh pregledov ni le ugotoviti stanje pregledanega, ampak kadar je potrebno, je treba takoj in uestezno ukrepati, da bi se ugotovljeno stanje ne razvilo v bolezen. Ti ukrepi so tipično medicinski, pa tudi psihoterapevtski, socioterapevtski, organizacijski v delovni organizaciji (tisti delovnih funkcij, ki za določenega delavca predstavljajo nevarnost poslabšanja stanja, prevzame drugi, ali pa pride v poštev premeštev, prekvalifikacija itd.). Za delavca je treba najti nek izhod. Sliši se morda nelogično, vendar je treba povedati, da nekateri kar ne žele, da bi se znebili bolezenskih znakov (simptomov). Prevelike socialne težave jih silijo, da se umaknejo iz boja in bolezen jim to omogoči, ne da bi trpel njihov ugled. Večinoma to ni zavestno, torej ni simulacija, ampak človek pač ni našel boljšega izhoda. (Nadaljevanje prihodnjic)

Večer z Liro

Polne mešanih občutkov smo se s prof. Srebricevo napotile na pevske vaje moškega pevskega zbora Lira. Marsikaj smo želele zvedeti o zboru. Zanimalo nas je, kdo poje v njem, kako vadijo, zakaj se ukvarjajo poleg svojega dela s petjem. Vsaka si je v mislih pripravila celo vrsto vprašanj, ki jih bo postavljala dirigentu, predsedniku zbora ali kakšnemu pevcu. Potem se je vse spremenilo. Vstopile smo v njihovo pevsko sobo, v nas so se zazrle radovedne oči pevcev, beseda je zastala. Počakale smo, da so bile vaje končane.

Zazvenela je mogočna pesem kot iz sto grl, pa zopet tiha in nežna, da ti zastane dih. Dirigent prof. Samo Vremšak je zelo natančen. Pevcem strogo popravlja vsako njihovo napako. Pa vendar se nihče na nikogar ne jezijo. Čutiš, da prepevajo z veseljem in da pride pesem od srca. Čeprav so različnih po-

klicev in različnih let, jih veže cel kup spominov na vaje, na trdo delo in na zaslužene pohvale in priznanja.

Z zanimanjem smo opazovale tudi sobo, ki še ni popolnoma opremljena, a je delovala zelo prijazno. Pogled nam je obstal na modri zastavi, kjer v zlatih črkah piše: PRVO SLOVENSKO PEVSKO DRUŠTVO - 1882, na hrbtni strani pa je simbol zbora - LIRA. Sobo krasijo tudi vitrine s pokali in plaketami. Največji pokal so zboru podarili Korošci. Zvedele smo, da je Lira edini zbor v Sloveniji, ki ima tri zlate Galusove plakete.

Po pevskem staž najstarejši pevec in dolgoletni predsednik zbora dr. Albert Čebulj nam je povedal marsikaj zanimivega. Izvedele smo, da se je Lira kot samostojno pevsko društvo formalno na pobudo kroga čitalničarjev že novembra 1882 in da svojega delovanja sploh ni

prekinila. Izredno zanimiva se nam je zdelala tudi domneva, da je v letih 1911/12 pel pri tem zboru Josip Broz-Tito. Lira je bila vedno med vodilnimi slovenskimi zbori. Med obema vojnama je bila med drugim prvak Hubadove pevške župe, po osvoboditvi pa je dosegla vrhunec uspehov. Zmagala je na okrajnem tekmovanju zborov okraja Ljubljane leta 1965 in dosegla II. mesto na uveljavljenem mednarodnem tekmovanju v Arezzu, trikrat je dosegla prvo mesto in izredno pohvalno oceno žirije na radijskih tekmovanjih pevskih zborov. Tudi tekmovanj slovenskih zborov v Mariboru se udeležuje in vedno se vrača s priznanji. Intenzivnost dela je razvidna iz skrbno pripravljenih letnih koncertov, naprednost zbora pa iz programov stilnih koncertov. Tako so pripravili leta 1975 v počastitev 30-letnice osvoboditve koncert »Slovenska partizanska pesem«, leta 1977 koncert skladb Zorka Prelovca ob njegovi 90-letnici rojstva, leta 1978 Schubertov večer ob 150-letnici njegove smrti, z vsa vnemo pripravljajo načrte za slavnostni koncert za svojo 100-letnico.

Z navdušenjem so nam pokazali svoj zelo obsežni notni arhiv, katerega je med drugo svetovno vojno zelo težko osnoval oče sedanjega dirigenta, pevovodja Ciril Vremšak.

Še bi lahko kramljale s pevci, a je bila ura že pozna in nekateri hitijo domov tudi po več deset kilometrov daleč. Vsi Kamničani pa smo lahko ponosni, da imamo tak pevski zbor, ki se s svojimi sposobnostmi prebija v vrh zborovske elite.

Pevke mladinskega pevskega zbora:
Nives Matjan, 7. b,
Alenka Jevšnik, 8. b,
Helena Kramar, 8. b
in Breda Jereb, 8. a
OŠ TOMO BREJC

Kotiček najmlajših bralcev

Obiskali smo bolnike

Že v začetku letošnjega leta nam je profesorica slovenščine povedala, da so naš deklamatorski krožek spet povabili na onkološki inštitut in za obisk določili 10. januar.

»Onkološki inštitut?« sem pomislil. »Tam smo že lani nastopali ob mesecu knjige«. V Ljubljano smo se odpeljali s kombijem: šestnajst šolarjev, profesorica slovenščine in tovarišica Pibernikova, ki je za darila pripravila nekaj naših grafik. V bolnišnici so nas že čakali, malone vsi bolniki, zdravniki in sestre so se zbrali. Na željo vseh je za prijetno razpoloženje najprej nastopila neka bolnica in zai-grala na orglice.

Ozrl sem se po sobi. »Sami starejši obrazi,« sem pomislil. Le v prvi vrsti sedi mlad fant, ki bi mu prisodil kakšnih šestnajst let. V ozadju so stali sestre in zdravniki.

Naš recital, ki smo ga imenovali Narava, umetnost, človek, je prevzel poslušalce. V vezani in nevezani besedi smo jim pripovedovali o naravi, umetnosti, o ljudeh, o tem, kako pogosto pozabljamo na preproste besede kot so kruh, ljubezen in dobrota, kako ljudje pozabljamo, da smo ustvarjeni za ljubezen, da nekoga moramo imeti radi. Z Borovo vizijo Šel je popotnik skozi atomski vek smo predstavili naš svet železa in betona, kjer kmalu ne bo toliko zemlje, da bi skopali grob za ptico in posadili rožo nanj. Zaključili smo z optimistično mislijo pesnika Pibernika, da naša pokrajina ne bo nikoli umrla, kajti bregovi ostanejo.

Ko smo končali, je večina bolnikov obsedela, mnogi so imeli solze v očeh. Bolnica z orglicami je spet stopila pred nas rekoč: »Zaigrala bom, vi pa pojte!« Res smo zapeli, sprva boječe, nato vedno pogumneje. Pritegnili so nam tudi bolniki. Bil je prisrčno, da so mnogi pozabili, da so v bolnišnici.

Odpeljali so nas še na drug oddelek, kjer smo recital ponovili. »Vaše pripovedovanje je bilo lepo in doživeto,« nas je pohvalila glavna sestra oddelka. »Škoda, da niso mogli priti vsi bolniki, a

razveselili ste vsaj nekatere.« Enako nam je dejala zdravnica. Tovarišica Pibernikova je oddelku poklonila dve grafiki, ki so jih izdelali učenci naše šole.

Ob koncu obiska so nas pogostili, mi pa smo jim podarili še štiri grafike in nekaj izdelkov Lončarske zadruge. Seveda tudi povabilo, naj jih obiščemo ob 8. marcu, ni izostalo. Z veseljem smo ga sprejeli in zdaj že razmišljamo o pesmih, ki bodo spet razveselile bolnike.

Peter Lah, 7. r. os. šole Komenda-Moste

Mladi ustvarjajo

Uredništvo Kamniškega občana sta v zadnjem času razveselili dve šolski glasili, ki pričata o prizadevanjih mentorjev in nadarjenih učencev, ki so napolnili strani s svojimi prispevki.

Na osnovni šoli Toma Brejca je izšla posebna izdaja šolskega glasila CVETOČA VEJICA, ki je vsebinsko namenjena 750-letnici Kamnika. Učenci so obiskali v preteklem letu številne kulturne prireditve, razstave, koncerte, sodelovali so na številnih prireditvah. Ob tem pa so vse leto pridno zbirali zgodovinsko gradivo, bajke in legende, zapiske o pomembnih Kamničanih, se pogovarjali z mnogimi občani ter dodobra spoznali mesto. Nastala je zajetna številka šolskega glasila, ki so ga oblikovali učenci literarno-novinarskega, zgodovinskega in likovnega krožka pod vodstvom

mentorjev Ivica Ogorevc, Marije Anžlovar in Alojza Berleca. Fotografije je prispeval Stane Erzar, pri prepisovanju pa je pridno sodelovala Milena Plešnar.

Pred začetkom zimskih počitnic so prvo letošnjo številko šolskega glasila BRSTJE pripravili tudi učenci osnovne šole Frana Albrehta. Tudi v tem ne manjka prisrčnih, zanimivih in dobro napisanih prispevkov z vseh področij, ki zanimajo in vznemirjajo mlade. Mladim je pri oblikovanju glasila pomagala Iluš Hribar, grafično ga je opremil Boris Bratuž.

Iz obeh glasil bomo v Kamniškem občanu objavili nekaj zanimivih prispevkov, ter tako avtorje poskušali nagraditi za njihova prizadevanja, pa seveda vzpodbuditi, da bodo svoje delo še izpopolnjevali in dograjevali.

Poslovili smo se od Jelene Kuretove

»Tiha misel« in »Lipa« sta bili njeni najljubši pesmi; z njima smo se pred nedavnim poslovili od naše pevke Jelene. Rada je imela lepo slovensko pesem, z občutkom je prepevala in se veselila skupaj z nami vseh uspehov, ki smo jih dosegale. S tovariškimi in prijateljskimi odnosom ter izostrenim občutkom odgovornosti je v preteklem mandatnem obdobju opravljala naloge predsednice izvršnega odbora našega zbora. Bila je predana delu in z močno voljo je premagova-

la bolezen. Ko si je po težki operaciji srca že precej opomogla, so nastopile težave, a nihče ni slutil, da bo tako hitro prišel trenutek slovesa.

Akordi »Tišine« so bili izraz neznosne bolečine v naših srcih.

Vedno boš živela z nami, draga Jelena, saj si nam bila vzor za to, koliko lahko človek s pridnostjo, vestnostjo, poštenostjo in požrtvovalnostjo doseže.

Ženski pevski zbor »Solidarnost«

Posnemanja vredno

V mnogih športnih društvih v naši občini se s težavo otepajo s pomanjkanjem denarja. Ta problem tudi pri alpinistih ni neznan, saj je alpinistična oprema vedno dražja, biti pa mora kvalitetna. Pereč problem smo na odseku omilili (ne pa odstranili) z zelo zanimivo in pohvalno vredno akcijo: vsi alpinistični inštruktorji in gorski vodniki so se odrekli celoletnega honorarja, ki jim pripada kot trenerjem, in s tem prispevali v skupno blagajno prepotrebna sredstva.

Majhna žrtev za posameznika, a velik doprinos skupnosti!

»Novozelandca«

Z enotedensko zamudo sta v četrtek, 31. januarja z letališča Brnik proti Novi Zelandiji krenila na pot Janko Plevel in Janez Benkovič. Če jima je vreme naklonjeno, sta sedaj že sredi trdega dela. Vsi jima želimo lepe ture in srečno vrnitev.

Dopisujte v Kamniški občani

Iz doma upokojencev

Naš Anton je praznoval

Njegov rojstni kraj je Dorada v Braziliji. Starši izhajajo iz Pivke, po kruh so šli v daljno deželo. Tamkaj je Tonček ostal do svojega osmega leta, govoril je špansko in italijansko. S starši se je nato vrnil v domačo Pivko in z

devetimi leti odšel v šolo. S štiri-najstimi leti, prav na svoj rojstni dan, je šolo zaključil po dobro prestani preizkušnji iz računstva, pisanja, čitanja, risanja in petja. Zapeti je moral »Na planincih sončece sij« in še sedaj, po torkih letih, jo rad zapoje. Ostal je doma in kmetoval. Nato ga je življenjska pot zanesla v Duplico pri Kamniku, kjer se je zaposlil v sedanji tovarni Stol. Delal je pri stroju za furnir, in izpopolnil se je do mojstra. V Stolu je dočkal tudi upokojitev leta 1952.

Prežival je dve svetovni vojni. V prvi je bil tri leta v Romunskih Karpatih, v drugi je bil že bolehen in v letih ter je le zbiral material za partizane. Bil je tudi poročen in sta se z ženo lepo razumela. Zato je bila njegova žalost tem večja, ko jo je izgubil. Tudi v bolnici v Ankaranu ji niso mogli pomagati.

Anton Dekleva je bil tudi gospodinja. Znal je tako lepo prati, da so se sosedje čudili. In to takrat, ko se je pralo na roke. Tudi kuhati je znal...

Izgubili smo jih...

Komaj 7 mesecev je bila z nami Fani KERNOVA roj. Gradišek, 64 let, iz Jeranove ulice v Mekinjah, pa je že morala umreti. Bila je junak našega časa. Z amputiranimi obema nogama (po dveh zaporednih operacijah) je ostala v polnem življenjskem vzponu. »Kar morem in dokler morem« si je rekla in si je sama pomagala v vseh okoliščinah. »Človek ne sme biti cagav«, je govorila in na zunaj ni pokazala svojega gorja. Rada je imela svojo družino (moža in dva sinova), živela je zanje, a bila je tudi duša za svoje okolje, za sožitje med ljudmi v Domu, za vzpodbudo. Izenada je prišla nesreča - srčni infarkt, ki jo je odtegnil iz živ-

po nasvetu sorodnikov v Šmarci se je leta 1976 podal naš Dom.

Kmalu je postal delegat. To svojo nalogo je moral odložiti, ker je bil operiran na očeh. Še vedno se zdravi s kapljicami za oči in običajno nosi črna očala. Kljub temu je živahen in deluje kot podpredsednik hišnega odbora. Je prijeten sobesednik. Značilno zanj je stavek: »bom pošten povedal«. Je odločen in vesel, pa rad zapoje. Želimo mu še dosti prijetnih let!

ljenske sfere. Velika izguba dobrega človeka. Radi se je bomo spominjali in njen vzgled nam je nepozaben primer.

Iz Podgorja sta bila doma Anton in Franciška Jenčič, brat in sestra. Ker sta bila že onemogla, sta na jesen življenja prišla v Kamniški dom. Anton je bil v svojem življenju umen gospodar in vrtnar, še drugim je lepšal vrtove in obrezoval drevje. Sestra pa je bila pridna gospodinja, skrbna in delovna, rada se je tudi kulturno udeleževala. Bila je dobra pevka. Ni jima bilo dano, da bi se mogla v Domu odpočiti, prehitro ju je zatekla smrt.

MARIJA LAVRIČ

Obletnica žalostnih spominov...

Petintrideset let bo letos minulo za tiste, ki smo bili tako srečni, da smo se vrnil domov iz nemških lagerjev, taborišč in zaporov, čeprav mnogi v prazen ali požgan dom.

Glavnina je za vedno onemela v koncentracijskih taboriščih, zgorela v krematorijih, ali bila tako ali drugače mučena, da je podlegla.

Družine so bila zdesetkane, tako da si je marsikdo na pragu porušenega doma ob vrnitvi zaželel smrti.

Kaj pomeni materi življenje brez otrok, ali otrokom življenje brez staršev?

V teh letih smo se nekajkrat srečali skupinsko ali posamično v nekaterih lagerjih; ali vsi skupaj ob kulturnem programu s šolsko mladino. Kako bo letos? Bomo zmogli, da se še enkrat zberemo? O tem bomo sproti poročali v KAMNIŠKEM OBČANU.

Sicer pa v tem jubilejnem letu TURISTIČNA AGENCIJA ALPETOUR s Komisijo za bivše politične zapornike, internirance in izgnance pri Republiškem odboru ZZB NOV Slovenije organizira komemorativne proslave ob 35-letnici osvoboditve:

Buchenwald - 9. aprila 1980
Rawensbrück - 1. maja 1980
Auschwitz - 25. aprila 1980
Dachau - 26. aprila 1980
Mauthausen - 8. aprila 1980

Za vse omenjene lagerje sprejema prijave poslovalnica ALPETOUR, LJUBLJANA, Šubičeva 1.

Vsem prizadetim še sporočamo, da bo v jeseni jugoslovansko srečanje zapornikov, internirancev in izgnancev v LJUBLJANI. Sledite obvestilom v dnevnem časopisu ker posameznikov ne bomo obveščali.

Ostane še eno priporočilo: 31. maja 1980 bo srečanje mladine na LJUBELJU. Ker se je mladina kamniške občine samo enkrat udeležila te vsakoletne proslave, prosimo vodstva šol in ostale, da vsaj v tem jubilejnem letu usmeri mladino na to proslavo.

Predsednica Komisije za internirance pri Občinskem odboru ZZB NOV MARICA BREJC

Gorski reševalci so ocenili delo

Letošnji občni zbor Gorske reševalne službe Kamnik, bil je minuli petek zvečer, se je začel s skromno slovesnostjo. Udeleženci so namreč najprej izrekli najpriscičnejša voščila dvema jubilantoma, Pavlu Keberlu, ki praznuje letos 75-letnico rojstva in je bil pionir alpinizma in organiziranega reševanja v Kamniku, ter Tonetu Trobevšku, letos praznuje 70-letnico rojstva in je prav tako mnoga leta svojega življenja namenil delovanju v tej organizaciji.

Poročilo o delovanju in akcijah Gorske reševalne službe Kamnik pa je bilo izhodišče za oceno opravljenega dela in tudi za ugotavljanje pomanjkljivosti.

Kamniška gorska reševalna služba šteje 38 članov, od tega je 22 reševalcev članov in 16 reševalcev pripravnikov. V njihovih vrstah so tudi alpinisti, katerih imena so znana po vsem svetu in najbrž je dovolj, da omenimo le lanskoletni veliki uspeh jugoslovanskih alpinistov, ki so osvojili najvišji goro sveta po novi smeri. V tem velikem podvigu so sodelovali kar štirje člani kamniške

gorske reševalne službe.

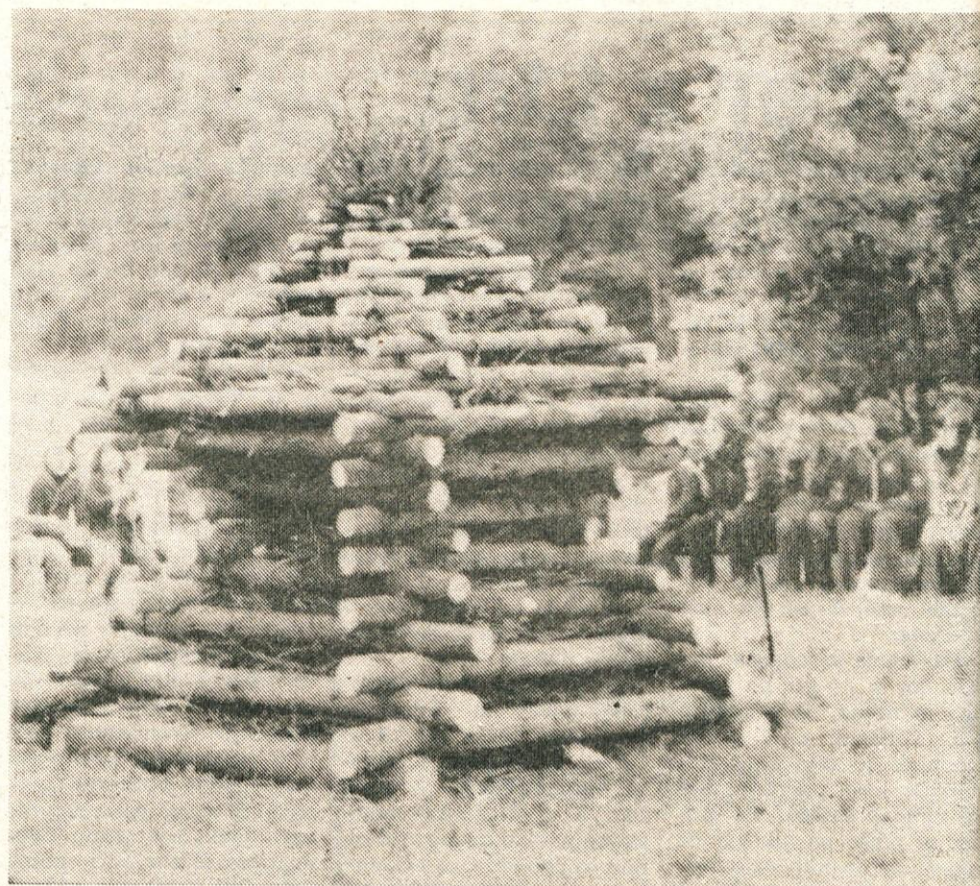
Če bi sodili po številu akcij, kamniški gorski reševalci v preteklem letu niso imeli veliko dela, na pomoč so jih namreč poklicali le osemkrat; v petih akcijah so v dolino srečno prinesli žive ponesrečence, v treh primerih pa so gore terjale svoj smrtni davek in tudi reševalci niso mogli pomagati. Večini nesreče je botrovala nepazljivost, ki je še toliko bolj izrazita, ker se nobena od nesreč ni pripetila v visokogorju. To pa opozarja, da bodo morali gorski reševalci, ki so sicer v preteklem letu opravili veliko dela, ali bolje vrsto vaj, preizkusov znanja, plezalnih vzponov za kondicijo, še več ozornosti nameniti preventivnemu delu. Naši Kamničani so sicer na tem področju že zdaj med najuspešnejšimi. Zavedajo se dejstva, da vsaka reševalna akcija stane kar precej denarja, čeprav gorski reševalci svoje humano delo opravljajo brezplačno. Tega se je treba zavedati pri vsakem vzponu v gore, še posebej pri organizaciji množičnih pohodov v gore, ki so se doslej že nekajkrat končali s poročilom o smrtni žrtvi. Ob temeljiti pripravi in

poostrenih varovalnih ukrepov bi se takim neprijetnostim lahko ognili, so menili v razpravi.

Na občnem zboru so spregovorili tudi o finančnem poročilu, ter ob tem posebej živahno razpravljali o nakupu novih brezžičnih radioaparatih s sredstvi, ki sta jih odobrila kamniški in domžalski izvršni svet. Najbrž ne bo odveč, če tudi tu ponovimo zahvalo, ki so jo gorski reševalci na sestanku izrekli obema izvršnim svetoma ter tudi zavarovalni skupnosti Sava, enota Mengeš, ki je s sredstvi pripomogla k boljšemu delovanju oziroma boljši opremljenosti naših reševalcev.

Izvolili so tudi novo vodstvo gorske reševalne službe, za načelnika so ponovno imenovali Ceneta Griljca. Občni zbor pa so zaključili s pobudami, ki naj bi pripomogle k še boljšemu delovanju: radi bi usposobili še enega gorskega reševalca za reševanje s helikopterjem, poleg tega pa bi člani gorske reševalne službe radi tesneje sodelovali z oddelkom za ljudsko obrambo občinske skupščine in na občnem zboru so že opredelili nekatera skupna področja delovanja.

J. T.

Delovni tudi pozimi

V odredu Bistriških gamsov že dlje časa uspešno deluje vod Meduz. Spomladi in poleti smo imeli sestanke na prostem. Postavljali smo šotor, signalizirali, vezali vozle in se urili v orientaciji. Zaključek vseh na novo pridobljenih veščin je bil bivak: dvodnevni izlet, na katerem si taborniki iz naravnih materialov izdelajo prenočišče, si sami kuhajo v naravi in tudi prespijo na prostem.

Nekaj naših članov je avgusta taborilo v Bohinju, od koder so se vrnili z dobro mero novega znanja in izkušenj. Septembra pa se je spet začelo resnejše delo. Izdali smo glasilo voda »Meduze« in nekaj novih članov spoznali s taborniškimi življenjem.

V zimskem času se naše aktivnosti odvijajo v zaprtem prostoru. Predelujemo teorijo in se pripravljamo na osvajanje prve zvezde: to je znanje, ki zajema osnovne taborniške spretnosti kot so signalizacija, topografija, izvidništvo, tehnika in drugo. Pa tudi nekaj o nastanku SFRJ in o NOB je treba vedeti. Vsaj nekaj članov voda naj bi osvojilo prvo zvezdo do 22. aprila, dneva tabornikov. Če bo ves vod pripravljen resno

delati, nam bo to zagotovilo uspeho.

V vodu je najpomembnejše tovarištvo in prijateljstvo med člani, ker bo le tako lahko vod kot celota nekaj dosege. Iz vode namreč raste četa, iz čete odred, iz odreda zveza tabornikov Slovenije, ta pa je sestavni del Zveze taborniških organizacij Jugoslavije. V vodu se novi člani prvi srečajo s taborniško organizacijo in vodnik je prvi, ki jih seznanja s taborništvom. Zato je delo v vodu zelo pomembno, torej morajo biti sestanki čim bolj pestri in zanimivi, čim pogosteje v naravi. Neposreden stik z na-

ravo je namreč cilj taborniške organizacije.

ANDREJA DROBNIČ
ODRED BISTRIŠKIH
GAMSOV

Vedno pripravljeni

Zveza tabornikov Slovenije se v svoji organizacijski strukturi deli na področne zveze. Odred Bistriških gamsov iz Kamnika spada v področno zvezo Ljubljana 2.

Po sklepu ZTS mora imeti vsaka področna zveza, v primeru elementarne nesreče ali kakršne koli druge nevarnosti, na razpolago določeno število šotorov in ljudi, ki znajo s temi šotori razpolagati.

Področna zveza Ljubljana 2 je zaupala 30 šotorov s šestdesete-

mi ležišči kamniškimi tabornikom, ki so za ta namen usposobili posebno ekipo desetih tabornikov. Vodi jo izkušeni, dolgoletni član taborniške organizacije Mi- ro Romšak.

Ta ekipa v manj kot eni uri postavi celoten tabor z najnujnejšimi objekti.

Vsi si želimo, da bi imela ekipa čim manj dela, želimo pa ji, da v primeru morebitne nesreče svoje delo opravi uspešno.

SAŠ DOLINŠEK

Lokostrelci spet uspešni

Konec januarja so se kamniški lokostrelci udeležili že drugega turnirja v tem letu. Po preglednem turnirju za pokal Jugobanke v Ljubljani, so na prvenstvu Zagreba zabeležili enkratni uspeh. Na tem turnirju so sodelovali vsi najboljši jugoslovanski lokostrelci, manjkala ste le Postružnik in Oblak.

Kot je v navadi na dvoranskih lokostrelskih turnirjih, so tudi tokrat streljali na razdaljo 25 m, 20 serij po 3 puščice.

V Zagreb se je odpravilo 11 kamniških lokostrelcev na čelu s trenerjem in tudi članom državne reprezentance Frenkom Vengustom, ki mladim kamniškim lokostrelcem ogromno pomaga pri premagovanju številnih težav.

Kljub neprespani noči so Kamničani zabeležili sijajen uspeh, ki jih uvršča v sam vrh jugoslovanskega instiktivnega lokostrelstva. Tako je Vojko Colnar pri članih osvojil 1. mesto in s tem tudi prvenstvo Zagreba. Z izredno borbenostjo in dobrim stre-

ljanjem je premagal člana državne reprezentance, Ljubljancina Kuhleca. Njegov uspeh so dopolnili še Miro Colnar, Desnica, Pečevnik in Orehek, ki so se v isti kategoriji uvrstili od tretjega do šestega mesta.

Tudi mladinke so se dobro odrezale saj so osvojile prvih pet mest in potrdile, da trud, ki so ga vložile v ta šport, ni bil zaman. Prvo mesto je z odličnim rezultatom premočno osvojila Dušanka Desnica, takoj za njo so se uvrstile Založnikova, Jegličeva, Nograškova in Lipovškova.

Ti rezultati so bili doseženi v instiktivnem streljanju, to je v streljanju brez merilnih naprav, in potrjujejo, da je v Kamniku nujen lokostrelski klub, saj bi z ustanovitvijo kluba verjetno rešili problem prostora za trening in delno tudi problem financiranja. Sedaj so lokostrelci prepuščeni sami sebi, trenirajo zunaj v mrazu, sami si morajo plačati stroške za udeležbe na turnirjih, ki mi-

mogrede povedano sploh niso majhni, kupovati si morajo tudi vso lokostrelsko opremo, in če vemo da kvaliteten lok stane nekaj več kot stari milijon, ali ena sama puščica 250 din, so to stroški, ki si jih marsikdo ne more privoščiti. Zato lokostrelci upajo, da bo konec februarja končno le ustanovljen lokostrelski klub Kamnik, v katerega vabijo vse, ki jih zanima ta plemenita športna panoga.

DUŠAN OREHEK

Dne 13. februarja okoli 20. ure sem izgubila nerc temno rjave barve v Kamniku med Murnovo in Svetčevo ulico. Poštenega najditelja prosim, da ga proti nagradi 500,00 din vrne v uredništvo Kamniškega občana, Kamnik, Japljeva 6.

Kamniški tečajniki na snegu

Letošnja zima je bila v dolini šolarjem, pa tudi njihovim starešim naklonjena le prvi teden. Čeprav je kaj malo kazalo, da smučarski tečaji v Kamniku sploh bodo, ko je odbor za množičnost zavrnil program Društva učiteljev, vaditeljev, trenerjev in sodnikov smučanja, ki je bil sedaj edini izvajalec množičnosti v smučanju v občini, pa je v zadnjem trenutku organizacijo prevzel TTKS. Vendar brez vsake finančne soudeležbe, kar je težko razumljivo, saj je smučanje prva športna panoga v občini. Smučarski klub pa je tako kot vsako leto organiziral trening le za svoje tekmovalce v tujini, pri tem pa dobi večino sredstev tudi za množičnost.

Tako se je letošnjih tečajev udeležilo trikrat manj tečajnikov kot lani. Na kamniškem smučišču

Velike Poljane se je tečajev udeležilo 104, v Mekinjah in Nevljah 30, v Komendi 34 in v Kranjski gori 33 tečajnikov. Tečajniki v Kamniku in Kranjski gori so imeli ugodnost na vlečnicah, ob skupni akciji TTKS in KS pa bi lahko tudi ostalim otrokom omogočili s pomočjo prenosnih vlečnic boljše pogoje. Pohvaliti velja krajevno skupnost Komenda, ki je pokazala že letos zanimanje za to akcijo in tudi za v bodoče obljubila vso podporo. Akcijo so tudi letos skrbno in strokovno izvedli učitelji in vaditelji Društva učiteljev, vaditeljev, trenerjev in sodnikov smučanja v Kamniku; mnogi so za poučevanje otrok koristili svoje redne dopuste, čeprav je danes prava redkost, da je kdo za družbene akcije še voljan žrtvovati svoj odmor. Da so svojo nalogo res dobro

opravili, pove podatek, da v tečajih niso imeli nobene poškodbe in da so vse tečajnike naučili osnovnih smučarskih veščin.

Nekoliko so bili razočarani otroci v Tunjicah, Stranjah in Tuhinju, kjer so bili o akciji prepozno obveščeni, pa tudi športni referenti v podjetjih niso bili v obveščanju dovolj aktivni, razen v Graditelju in Alpremu. Tako je kar 15 vaditeljev ostalo brez dela, čeprav bi jih drugje še kako potrebovali.

Ob koncu tečajev so smučarski sodniki DVUTS izvedli za vse tečajnike tekmovanje v veleslalomu in najboljšje nagradili z diplomami, za starejše tečajnike pa so izvedli še izpitno vožnjo za značko Test international Jugoslavije.

Najboljše mlade tečajnike, ki so pokazali največji napredek in

učne smučarske sposobnosti ter bili najuspešnejši na tekmovanju so predlagali v alpsko smučarsko šolo, ki naj bi 50 najperspektivnejšim mladim smučarjem ob celetni vadbi zagotovila hitrejši napredek. Zmagovalci v posameznih kategorijah so bili:

V Kamniku na Velikih Poljanah: MIRAN KOŠIR, LIDIJA URŠIČ, IGOR KOMATAR, TINA JUTRŠEK, KARMEN MEDMEŠ, MIHA DEŽELAK, MITJA BOKALIČ, TANJA TRAVEN, BARBARA ZUPANC, LOPUŠNIKAR, KLEMEN HARNER, METKA ŠTRAJHAR, JASNA JUTRŠEK, BRANKO LANIŠEK, DARJA KOS, TINE ERJAVŠEK.

V Nevljah in Mekinjah: JANI MEDMEŠ, MOJCA OMERZU, TANJA MATJAN, BOŠTJAN

MALI, MARKO URŠIČ, NELI BRELIH.

V Komenci: SUZANA ZGONEC, VALERIJA SODNIK, MAJDA LAH, JANEZ ZGONEC, ALEŠ KEPIC, ALEŠ ŠTEBE.

V Kranjski gori: IRENA VRBOLE, MATJAŽ JERAS, MATEJA RADEŽ, IGOR VIRIANT, SUZANA LANIŠEK, ELVIS KRZNAR, SAŠO STELE, SAŠA KURET, ROK RAVNIKAR.

Tečaje so vodili učitelji smučanja: ALFONZ BOLTAR, JOŽE ŠKORJANC, MARIJAN STELE in vaditelji smučanja: BOJAN RODE, DARE GJURIN, IVO GRILJC, JANEZ AŽMAN, IVO PLEVEL, JANEZ BRLEC, SONJA HRIBOVŠEK, TONE PREŠEREN, BRANE SEDUŠAK, MIHA

GOLOB, DUŠAN LETNAR, SAŠO DOLINŠEK, MILOŠ WAHL, TOMAŽ MIHELČIČ, JANE VOLKAR, MARIČKA ŠKRLEP-STELE.

Ing. MARIJAN STELE

KAMNIŠKI OBČAN

KAMNIŠKI OBČAN glasilo SZDL občine KAMNIK - Ureja uredniški odbor - glavna in odgovorna urednica Jana Taškar - tehnični urednik Franc Mihevc - Izhaja dvakrat mesečno - Uredništvo in uprava - Kamnik, Japljeva 6, telefon 831-124 - tekoči račun 50140-678-57156 - Rokopisov in fotografij ne vračamo - Tiska ČGP Delo v Ljubljani.